

OSAVUOSIKATSAUS 1-2023

22.5.2023

RAPORTIN TOIMITUSKUNTA

Ritva Viljanen	kaupunginjohtaja
Matti Ruusula	talous- ja strategiajohtaja
Päivi Kandolin	talousarviopäällikkö
Päivi Kunnas	taloussihteeri

OSAVUOSIKATSAUKSEN VASTUUHENKILÖT

TOIMINTAYMPÄRISTÖ

Vesa Kokkonen	Talous ja strategia, strategia ja tutkimus p. 050 318 1582
---------------	--

KAUPUNKITASON TALOUS

Matti Ruusula	Kaupunkistrategia ja johto, p. 043 824 9254
Päivi Kandolin	Talous ja strategia, talousohjaus, p. 040 626 7613
Vesa Kokkonen	Talous ja strategia, strategia ja tutkimus, p. 050 318 1582
Pirjo van Nues	Talous ja strategia, rahoitus ja riskienhallinta, p. 0400 889 180

TOIMIALAT

Päivi Kandolin	Kaupunkistrategia ja johto, p. 040 626 7613
Raakel Tiihonen	Kasvatus ja oppiminen, p. 050 302 5187
Leena Rusanen	Kaupunkikulttuuri ja hyvinvointi, p. 050 314 5702
Jonna Hohti	Kaupunkiympäristö, p. 043 836 8687

RAHASTOT

Ossi Huuskonen	Asuntolaina-, kiinteistö- ja rakentamisrahasto, p. 0400 815 428
Hannele Nordman	Vahinkorahasto, p. 040 682 4975

HENKILÖSTÖ

Kirsi-Marja Lievonen	Henkilöstö- ja konsernipalvelut, p. 040 570 5593
----------------------	--

KONSERNIYHTIÖT

Riikka Kiljander-Kiiskinen	Konserniohjaus ja -valvonta, p. 040 632 7880
----------------------------	--

SISÄLLYSLUETTELO

TOIMINTAYMPÄRISTÖ	1
Vantaan väestö kasvaa	1
Työttömyyden lasku on pysähtynyt	3
Rakentaminen Vantaalla on hidastumassa	7
TALOUDEN KEHITYS	10
Yleinen talouskehitys	10
Kaupungin verorahoitus	13
Käyttötalous	15
Investoinnit	16
Rahoitus	17
Rahoitusmarkkinat	18
SITOVAT TAVOITTEET	18
Vantaan kaupungin sitovat tavoitteet	18
Vantaan kaupungin suurimpien tytäryhtiöiden sitovat tavoitteet	19
KESKEISET TUNNUSLUVUT	19
VEROTULOT	20
TULOSLASKELMA	21
RAHOITUSLASKELMA	21
10 YLEISHALLINTO	22
11 KAUPUNKISTRATEGIA JA JOHTO	25
13 KASVATUS JA OPPIMINEN	34
16 KAUPUNKIKULTTUURI JA HYVINVOINTI	39

14 KAUPUNKIYMPÄRISTÖ	45
RAHASTOT	50
Asuntolaina-, kiinteistö- ja rakentamisrahasto	50
Vahinkorahasto	50
INVESTOINNIT	51
Rakentaminen.....	51
Aineeton omaisuus	55
Julkinen käyttöomaisuus	55
Irtain omaisuus	56
Kiinteä omaisuus	56
Osakkeet ja osuudet.....	56
HENKILÖSTÖ	57
Henkilöstömäärän ja palkkamenojen kehitys	57
Henkilöstön saatavuus	58
Henkilöstön kehittäminen	58
Työhyvinvoinnin ja työsuojelun arviointia ja tuloksia	59
VANTAAN KAUPUNGIN SUURIMMAT TYTÄRYHTIÖT	60

TOIMINTAYMPÄRISTÖ

Toimintaympäristön ennakoitavuuden haasteet ovat jatkuneet jo monta vuotta. Koronakriisi on helpottanut, mutta Venäjän hyökkäyssota Ukrainassa jatkuu. Tämä tekee talousnäkymistä haastavia ja vaikeasti ennustettavia. Taloutta varjostaa nyt taantumien uhka ja korkea inflaatio sekä keskuspankkien nostamat ohjaukorot. Keskuspankit joutuvat pitämään korkoja korkealla taantumien uhasta huolimatta. Hyvinvointialue aloitti vuoden 2023 alussa. Kaupungin ja hyvinvointialueen rajapintoja ja näitä käsitteleviä sopimuksia on laadittu vuoden 2022 aikana ja vuoden 2023 alussa. Hyvinvointialueudistuksen vaikutuksia toimintaympäristöön arvioidaan vielä vuoden 2023 aikana. Yhteistyön kehittäminen tulee vaikuttamaan myös Vantaan kaupungin toimintaan.

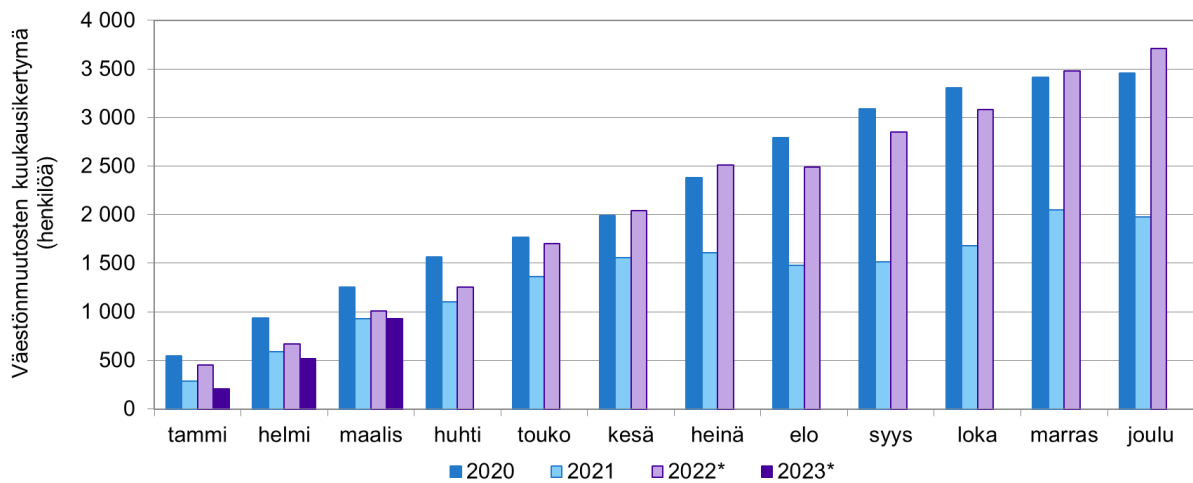
Vuosi 2023 on myös vaalivuosi. Uuden hallituksen muodostumisen myötä määritellään puitteet valtion ja suurien kaupunkien yhteistyölle. Tämä vaikuttaa omalta osaltaan Vantaan toimintaympäristöön.

Vantaan väestö kasvaa

Tilastokeskuksen ennakkotietojen mukaan Vantaan väkiluku oli 242 819 vuoden 2022 lopussa. Asukkaita tuli vuodessa lisää noin 3 600 (1,5 %), joka oli noin 1 600 henkeä enemmän kuin vuonna 2021. Vantaan väestönkasvu jäi poikkeuksellisen alhaiseksi vuonna 2021, mutta nyt palattiin vuoden 2020 tasolle. Vantaan väestönkasvu oli Suomen kunnista neljänneksi suurinta.

Vantaan väestönkasvu on jatkunut tasaisesti vuonna 2023, mutta hieman edellisvuosia hitaammin. Maaliskuun loppuun mennessä Vantaan väestö oli kasvanut alkuvuodesta 927 hengellä. Edellisen vuoden vastaavana ajankohtana kasvua oli kertynyt 1 011 henkeä.

Kuvio 1: Väestön kuukausikertymät Vantaalla vuosina 2020–2023 (2022* ja 2023* ovat ennakkotietoja)

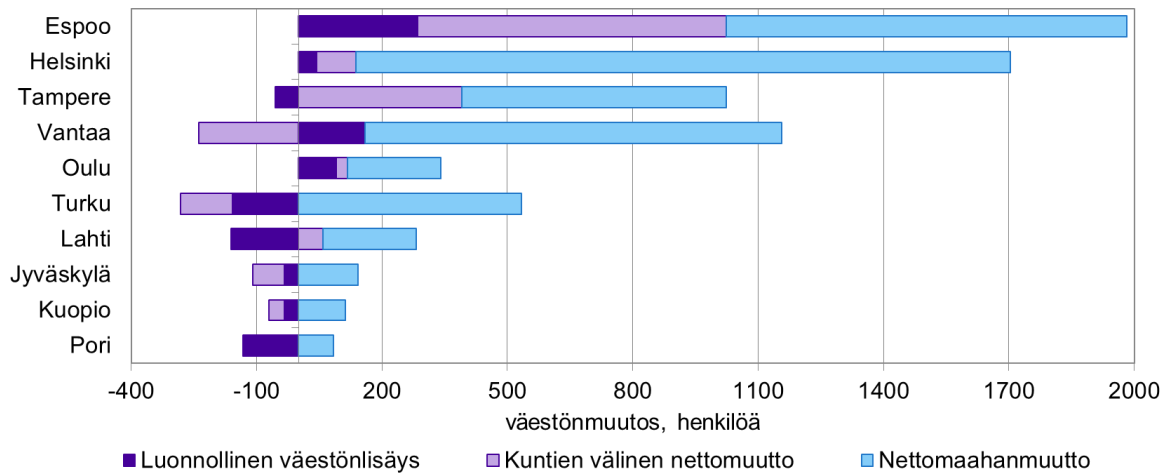
Lähde: Tilastokeskus, päivitetty 27.4.2023

Vantaan väestöä kasvattaa etenkin nettomaahanmuutto. Vuoden alusta lähtien Vantaa on saanut nettomaahanmuuttoa 996 henkeä. Myös luontainen väestönlisäys on positiivinen, 160 henkeä. Samaan aikaan Vantaa on menettänyt 238 henkeä kuntien välisessä nettomuutossa.

Suurista kaupungeista selkeästi nopein kasvaja on Espoo. Espoo, Helsinki ja Oulu ovat suurista kaupungeista ne, jotka ovat saaneet väestönkasvua kaikista väestönkasvun osatekijöistä – eli kuntien välisestä nettomuutosta, luonnollisesta väestönlisäyksestä sekä nettomaahanmuutosta. Helsinki kasvaa Espoon jälkeen toiseksi nopeimmin.

Väestökehitys eroaa huomattavasti isojen kaupunkien välillä. Huomattavaa on kuitenkin, että nettomaahanmuutto on väestöä kasvattava tekijä kaikissa suurissa kaupungeissa. Luonnollinen väestönlisäys on positiivinen enää Espoossa, Helsingissä, Vantaalla ja Oulussa. Tämä heijastelee enemmänkin väestörakennetta koko Suomessa. Syntyvyyden laskiessa väestökehitys on yhä enemmän maahanmuuton varassa. Porin väestökehitys on ollut alkuvuodesta negatiivinen. Jyväskylä ja Kuopio ovat enää niukasti kasvukuntia.

Kuvio 2: Väestönmuutosten ennakkotiedot kymmenessä suurimmassa kaupungissa tammi-maaliskuussa 2023

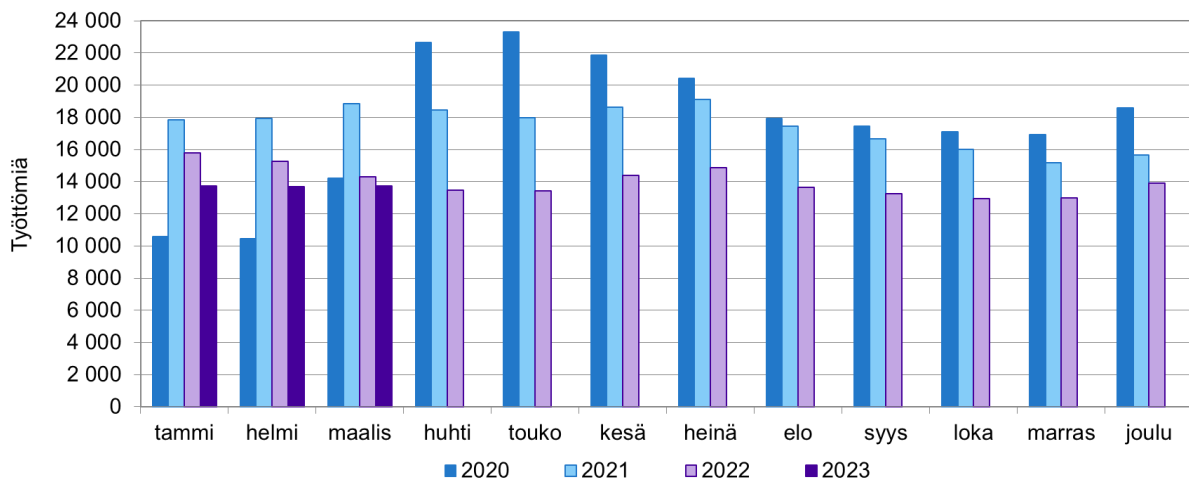

Lähde: Tilastokeskus, päivitetty 27.4.2023

Työttömyyden lasku on pysähtynyt

Alkuvuonna 2023 työttömien määrä on pysytellyt noin 13 700 hengessä. Edellisvuodesta työttömyydessä on hieman laskua. Maaliskuussa 2022 Vantaalla oli 14 288 työtöntä, kun vuoden 2023 maaliskuussa työttömiä oli 13 727 henkeä. Vuoden ensimmäisinä kuukausina lasku näyttäisi pysähtyneen. Kokonaisuudessaan Vantaan työttömyys ei ole laskenut koronakriisiä edeltäneelle tasolle. Hiipuva talouskehitys ennakoii sitä, ettei koronaa edeltävää tasoa tulla kovin nopeasti saavuttamaan.

Kuvio 3: Työttömät (lomautetut mukaan lukien) kuukauden lopussa vuosina 2020–2023

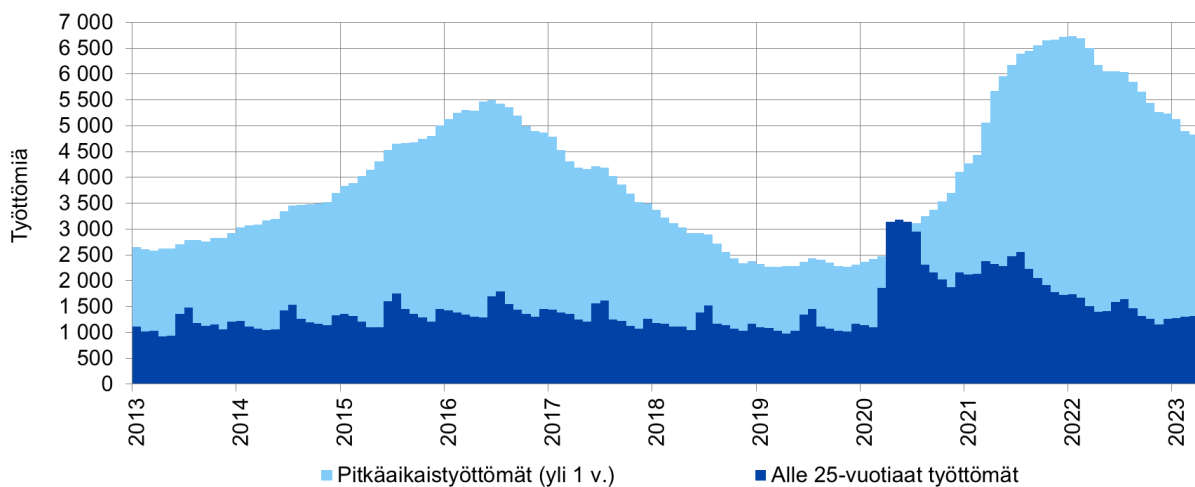

Lähde: TEM, päivitetty 26.4.2023

Vantaalla pitkäaikaistyöttömyys on muodostumassa ongelmaksi. Pitkäaikaistyöttömyys nousi nopeasti koronakriisin myötä ja pysytteli jonkin aikaa korkealla, mutta lähti sitten laskuun. Pitkäaikaistyöttömyyden lasku näyttää kuitenkin hidastuneen. Vantaalla oli maaliskuussa 2023 yhteensä 4 825 pitkäaikaistyötöntä. Määrä on laskenut selvästi vuoden takaisesta, jolloin alkuvuodesta 2022 Vantaalla oli pahimmillaan 6 728 pitkäaikaistyötöntä. Pitkäaikaistyöttömien määrä laskee edelleen, mutta aiempaa hitaammin määrän ollessa edelleen korkealle tasolle.

Nuorisotyöttömyyden kehitys on myös tasaantunut. Maaliskuussa 2023 Vantaalla oli 1 319 työtöntä nuorta. Vuotta aikaisemmin työttömiä nuoria oli 1 743. Vuoden 2023 alussa nuorisotyöttömien määrä on ollut hienoisessa kasvussa. Nuorisotyöttömyydelle on ominaista voimakas kausivaihtelu. Koronakriisin jälkeen kausivaihtelun trendi on kuitenkin selkeästi muuttunut.

Kuvio 4: Nuorten ja pitkäaikaistyöttömien määrät Vantaalla vuoden 2013 tammikuusta lähtien

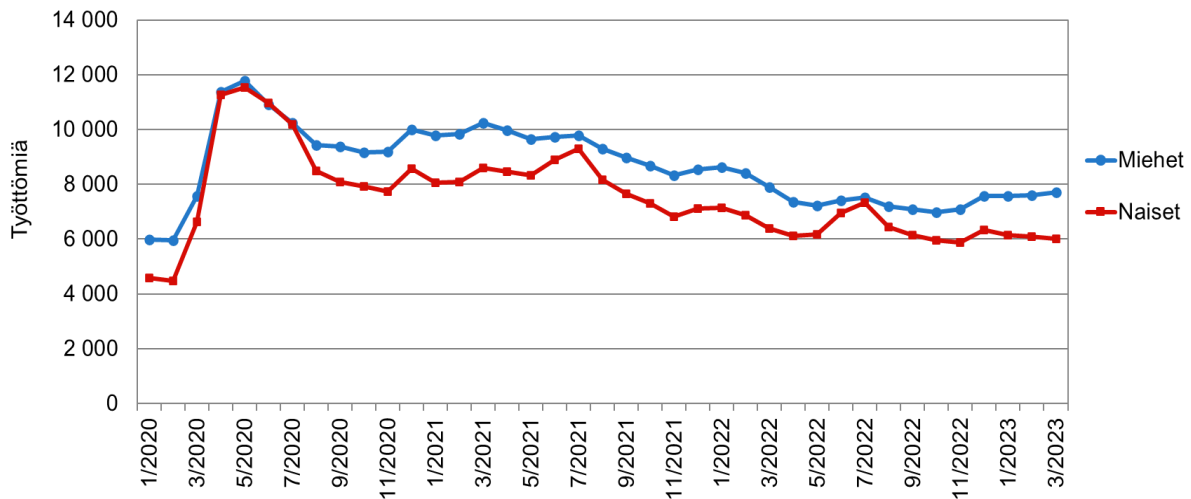
Lähde: TEM, päivitetty 26.4.2023

Vantaalla oli tammikuussa yhteensä 7 715 työtöntä miestä ja 6 014 työtöntä naista. Työttömien miesten määrä on käytännössä koko ajan ylittänyt työttömien naisten määrän. Suhdannelanteet vaikuttavat kuitenkin sukupuoliin eri tavalla. Koronakriisin aikaan naisten työttömyys nousi nopeammin ja saavutti miesten työttömyyden. Naisten työttömyys myös laski nopeammin kuin miesten.

Alkuvuodesta 2023 miesten ja naisten työttömyydessä on nähtävissä trendien eriytyminen. Miesten työttömyys on kääntynyt lievään nousuun, kun taas naisten

työttömyys laskee edelleen. Eriytymiskehityksen taustalla lienee se, että muuttunut taloustilanne on vaikuttanut eri tavalla miesvaltaisiin ja naisvaltaisiin aloihin. Esimerkiksi rakentamisen hidastumisesta on näkyvissä selkeitä merkkejä.

Kuvio 5: Työttömien miesten ja naisten määrät Vantaalla vuoden 2020 tammi-kuusta lähtien

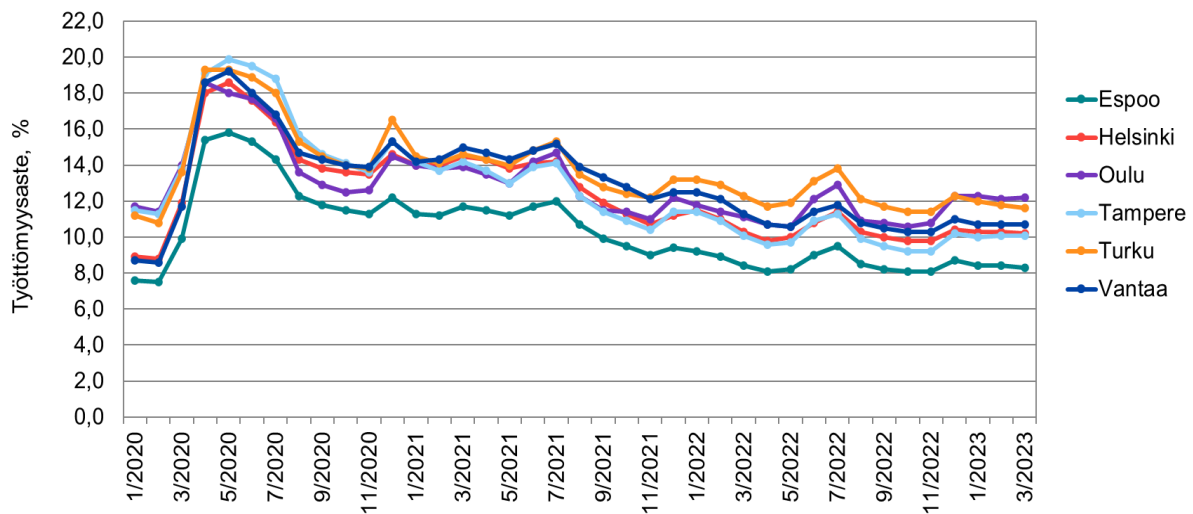

Lähde: TEM, päivitetty 26.4.2023

Työllisyyden trendi on käyttäytynyt jokseenkin samalla tavalla kaikissa kuudessa suurimmassa kaupungissa. Vantaan työttömyyden trendissä näkyy se, että se nousi nopeasti koronakriisissä ja työttömyys lähti laskuun hieman muita kuutta kaupunkia hitaammin. Tämän takia Vantaan työttömyys oli vuoden 2021 aikana kuuden suurimman kaupungin korkein. Sen jälkeen Vantaan työttömyysaste on painunut Oulun ja Turun tason alapuolelle.

Maalikuussa 2023 Vantaan työttömyysprosentti oli 10,3 prosenttia. Kuudesta suurista kaupungista matalin työttömyys oli Espoossa ollen 8,3 prosenttia. Korkein työttömyys oli Oulussa 12,2 prosenttia. Työttömyyden trendi on tasaantumassa kaikissa kuudessa suuressa kaupungissa. Turussa ja Espoossa on ollut alkuvuonna vielä pientä laskua työttömyydessä.

Kuvio 6: Työttömyysaste (%) Vantaalla ja muissa suurissa kaupungeissa vuoden 2020 tammikuusta lähtien

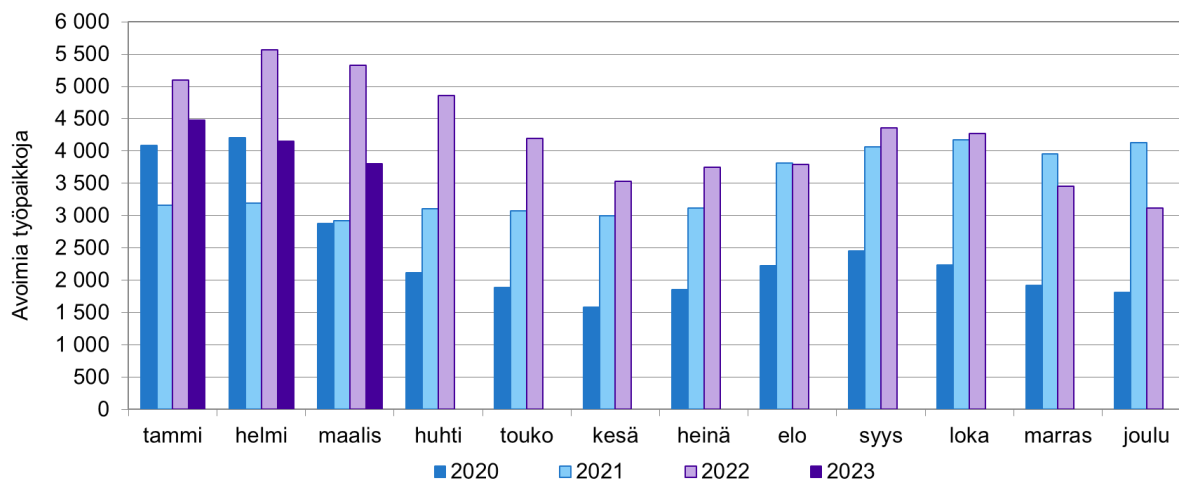

Lähde: TEM, päivitetty 26.4.2023

Avoimien työpaikkojen määrä on vähentynyt Vantaalla edellisvuodesta. Vantaalla oli maaliskuussa 2023 yhteensä 3 798 avointa työpaikkaa. Helmikuussa avoimia paikkoja oli 4 149 ja edellisvuoden maaliskuussa avoimia työpaikkoja oli 5 326. Vuoden takaiseen verrattuna lasku on merkittävää. Vuotta 2022 kuitenkin leimasi nopea koronatoipuminen ja avoimia työpaikkoja oli silloin historiallisen paljon. Vuoden 2023 maaliskuussa avoimia työpaikkoja oli yhä selvästi enemmän kuin vuosina 2021 ja 2020. Näinä vuosina toisaalta koronakriisi vaikutti selkeästi avoimien työpaikkojen määrään.

Kokonaisuudessaan avoimien työpaikkojen määrää ei voi pitää huonoa. Selvää kuitenkin on, että avoimet työpaikat ovat vähenemässä. Tämä on linjassa työllisyyden parantumisen hidastumisen kanssa.

Kuvio 7: Avoimet työpaikat kuukauden lopussa vuosina 2020–2023

Lähde: TEM, päivitetty 26.4.2023

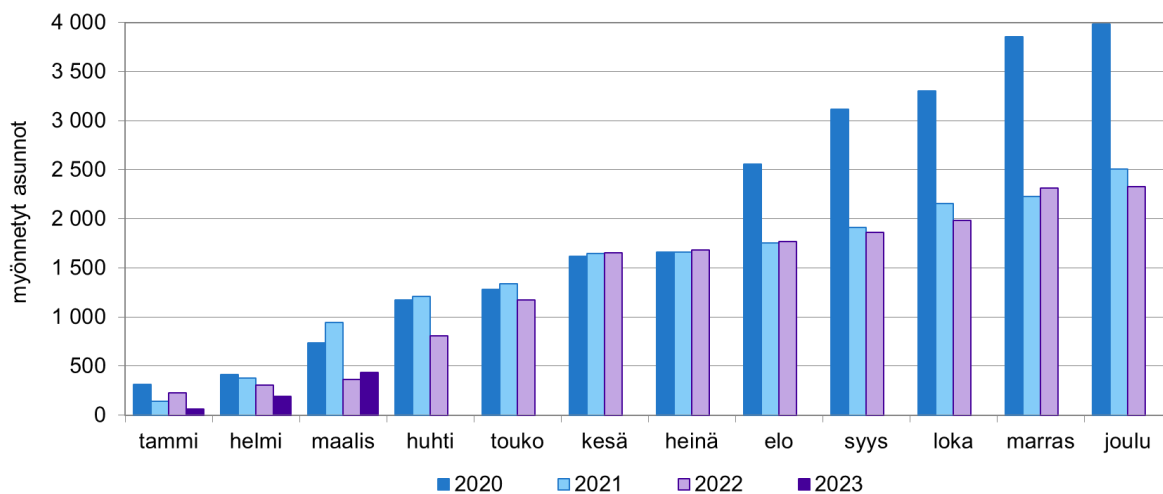
Työllisyyden kehityksen ennustaminen on tällä hetkellä vaikeaa. Todennäköistä on ainakin se, ettei työllisyys parane vuonna 2023. Heikentyvä talouskehitys, korkeat korot ja ostovoimaa leikkaava inflaatio heikentävät kotimaista kysyntää ja näin ollen myös työllisyyttä. Toivoa tuo kuitenkin se, että Suomeen on kanavoitumassa mahdollisesti uusia investointeja ns. vihreään siirtymään. Tämä tarkoittaa mm. uusiutuvaa energiaa, akkuteknologiaa ja uusiutuvia materiaaleja, kuten vaihtoehtoisia tekstiilikuituja. Toteutuessaan hankkeet tukisivat myös Vantaan työllisyyttä erilaisilla kerrannaisvaikutuksilla.

Rakentaminen Vantaalla on hidastumassa

Vantaan rakennustilastot eivät kokonaisuudessaan osoita selkeää trendiä. Tammi-helmikuussa 2023 Vantaalla myönnettiin rakennuslupia huomattavasti vähemmän kuin kolmena edellisenä vuotena. Maaliskuussa myönnettyjen rakennuslupien kumulatiivinen määrä ponnahti korkeammalle kuin edellisenä vuonna. Myönnettyjen rakennuslupien määrä jää kuitenkin selkeästi vuosista 2020 ja 2021.

Maaliskuuhun 2023 mennessä Vantaalla oli myönnetty rakennuslupa 434 asunnolle. Vuotta aikaisemmin vastaavana ajankohtana oli myönnetty rakennuslupa 366 asunnolle. Vastaavasti vuonna 2021 maaliskuuhun mennessä oli myönnetty rakennuslupa 945 asunnolla.

Kuvio 8: Vantaalla myönnettyjen asuntorakentamislupien (asuntoja, ennakkotieto) kuukausikertymät vuosina 2020–2023

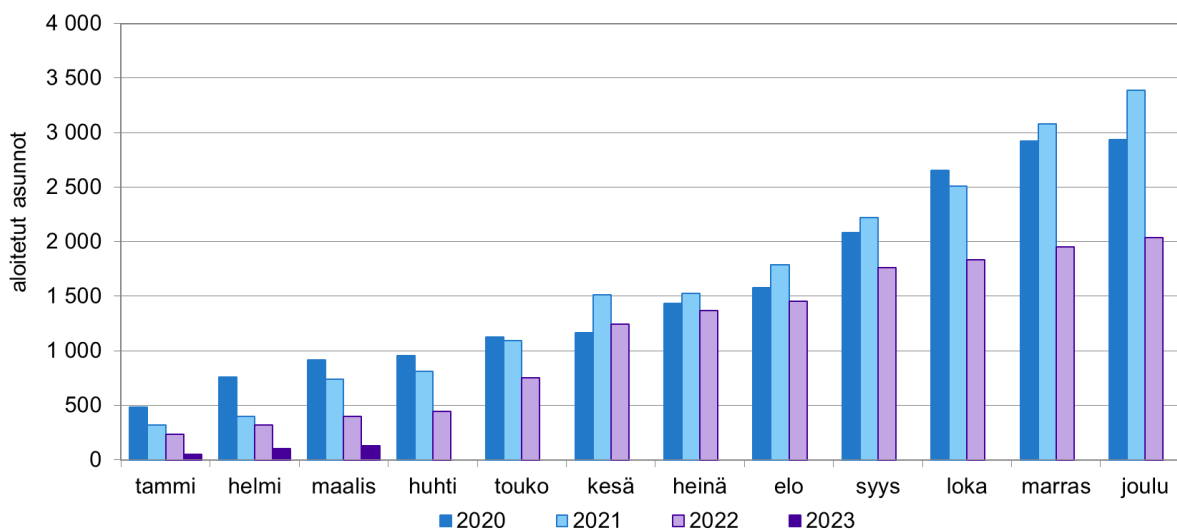

Lähde: Facta-kuntarekisteri ja MATTI-tietojärjestelmä, päivitetty 17.4.2023

Aloitettujen asuntojen määrässä näkyy selvää laskua jo neljättä vuotta peräkkäin. Maaliskuuhun 2023 mennessä Vantaalla oli aloitettu vain 129 uutta asuntoa. Edellisvuonna vastaavaan ajankohtaan mennessä uusia asuntoja oli aloitettu 400. Aloistusten määrä on siis laskenut kolmasosaan, mikä on huomattavaa, varsinkin kun vertailuvuosi 2022 ei ollut mitenkään vilkas rakentamisvuosi.

Myönnettyjen rakennuslupien määrä huomioiden asuntorakentaminen on selvästi hidastumassa Vantaalla. Huomattavaa on, että tällä saattaa olla vaikutusta myös Vantaan väestökehitykseen. Rakentamisella ja väestökehityksellä on selvä yhteys.

Kuvio 9: Vantaalla aloitettujen asuntojen (ennakkotieto) kuukausikertymät vuosina 2020–2023

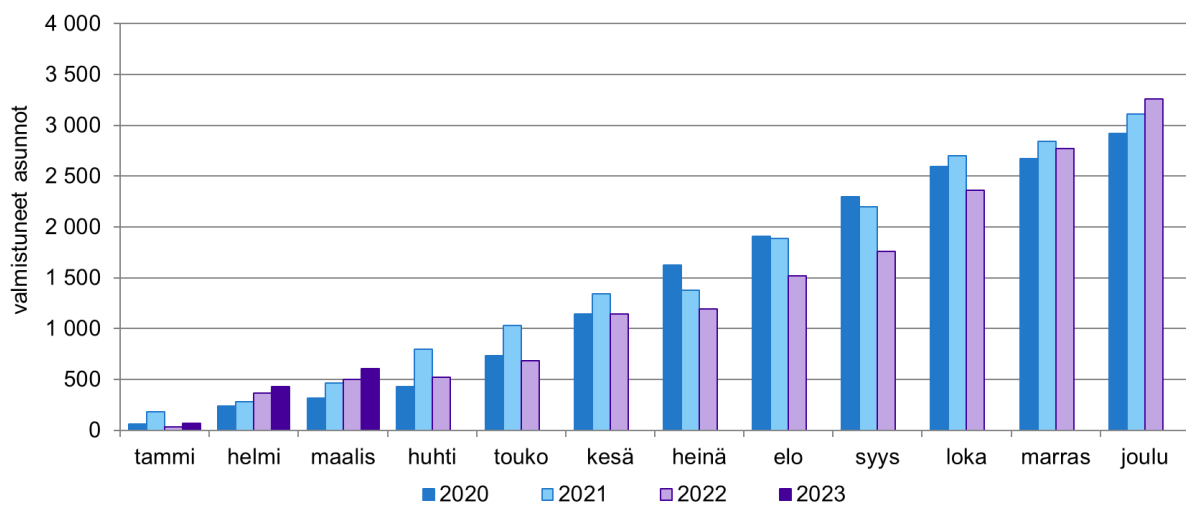

Lähde: Facta-kuntarekisteri ja MATTI-tietojärjestelmä, päivitetty 17.4.2023

Valmistuvien asuntojen määrä on Vantaalla edelleen kasvussa. Maaliskuuhun 2023 mennessä Vantaalle oli valmistunut 606 asuntoa. Edellisen vuoden vastaavaan ajankohtaan mennessä asuntoja oli valmistunut 503. Valmistuneissa asunnoissa näkyy selkeä kasvutrendi viimeisen neljän vuoden ajalta.

Pienentyneen asuntojen aloitusmäärän perusteella on ennakoitavissa, että lähitulevaisuudessa valmistuneiden asuntojen trendi tulee kääntymään laskuun.

Kuvio 10: Vantaalla valmistuneiden asuntojen (ennakkotieto) kuukausikertymät vuosina 2020–2023

Lähde: Facta-kuntarekisteri ja MATTI-tietojärjestelmä, päivitetty 17.4.2023

Asuntorakentaminen on selvästi jarruttamassa. Tämä on ymmärrettävää nousevien korkojen ja rakennuskustannusten tilanteessa. Oleellisempaa on se, miten pitkäksi jarrutus tulee venymään.

TALOUDEN KEHITYS

Yleinen talouskehitys

Talouden kehityksen ennakointi on tällä hetkellä haasteellista. Venäjän hyökkäysota Ukrainaan ja sen sivuvaikutukset ovat aiheuttaneet epävarmuutta jo yli vuoden ajan. Merkittävimmin tämä näkyy kiihtyneenä inflaationa ja sen mukanaan tuomana korkojen nousuna.

Valtionvarainministeriö ennustaa Suomen talouden kutistuvan 0,2 prosenttiin vuonna 2023. Talouteen vaikuttaa etenkin se, että inflaatio ja nousevat korot painavat yksityistä kulutusta. Vuonna 2022 Suomen talous kasvoi vielä 2,1 prosenttia. Valtionvarainministeriö ennustaa myös työllisyyden heikkenevän. Työttömyysasteen ennustetaan nousevan 7 prosenttiin vuonna 2023. Vuonna 2022 työttömyys oli 6,8 prosenttia.

Kokonaisuudessaan valtionvarainministeriö ei oleta syvää eikä varsinkaan pitkää taantumaa. Vuonna 2024 talouden odotetaan kasvavan jo 1,3 prosenttia ja vuonna 2025 kasvuksi odotetaan 1,6 prosenttia. Samalla työllisyys alkaisi jälleen parantua. Kasvuoletuksen taustalla on se, että myös inflaatio hidastuisi tulevina vuosina. Vuodelle 2023 ennustetaan 5,5 prosentin inflaatiota. Vuodelle 2024 inflaatio-odotus on 2,5 prosenttia ja vuodelle 2025 1,5 prosenttia. Vuonna 2025 inflaation odotetaan alittavan Euroopan keskuspankin 2 prosentin tavoitteen, mikä näkyisi myös siinä, että korot alkaisivat laskea.

Euroopan Unionin talouden ennustetaan selviytyvän Suomea paremmin. EU komission arvion mukaan EU:n talous kasvaisi 0,8 prosenttia ja euroalueen talous 0,9 prosenttia vuonna 2023. USA:n talous on 1,1 prosentin kasvuvauhdissa alkuvuodesta 2023.

Euroopan ja maailman talous on poikkeuksellisessa tilanteessa. Talous on ajautumassa taantumaa samaan aikaan kun inflaatio on korkealla. Suomen inflaatio on hieman euroaluetta hitaampaa. Euroopan keskuspankin määritelmän mukainen euroalueen inflaatio oli maaliskuussa 2023 6,9 prosenttia ja Suomen vastaava inflaatio oli 6,7 prosenttia. Euroalueen korkein inflaatio oli Latviassa, 17,2 prosenttia. Yhdysvalloissa inflaatio on laskenut 5 prosenttiin.

Ennusteet lähtevät siitä, että talous kasvaa hitaasti tai taantuu vuoden 2023 aikana, mutta tämän jälkeen kasvu normalisoituu. Tämän taustalla on oletus, että inflaatio ja tätä myöten myös korot lähtevät laskuun.

Tässä vaiheessa voitaneen todeta, etteivät pahimmat skenaariot Venäjän hyökkäyssodan aiheuttamasta energiakriisistä toteutuneet. Talvena 2022–2023 energiaa lähtökohtaisesti riitti, osittain energian säästötoimien seurauksena. Ennusteissa on vaikea täysin huomioida geopoliittisia jännitteitä ja esimerkiksi Venäjän hyökkäyssodan kesto. Huolta aiheuttaa myös se, että jännitteet USA:n ja Kiinan välillä kiristyvät liittyen Taiwanin kysymykseen. Kireä geopolitiikka ja koronan opetukset ovat johtaneet siihen, että yritykset ovat jo alkaneet harkita tuotantoketjuja uudelleen. Tämä voi siirtää tuotantoa niin USA:han kuin Eurooppaankin Aasiasta, mutta luonnollisesti tämä luo myös riskin kauppasodista ja muista häiriöistä.

Positiivisen vireen talouteen puolestaan luovat suunnitteilla olevat vihreän siirtymän investoinnit Suomeen. Toteutuessaan ne vauhdittaisivat Suomen taloutta. Rakenteelliset haasteet kuitenkin pysyvät osana Suomen taloutta. Näitä ovat etenkin väestön ikääntyminen ja matala työn tuottavuuden kehitys.

Vuosi 2023 on kuntataloudessa historiallinen, sillä sote-uudistus tuli voimaan vuoden alusta ja kavensi kuntien tehtäväkenttää. Uudistuksella on merkittäviä vaikutuksia sekä kuntien toimintaan että talouteen. Uudistuksen vaikutukset kohdistuivat erityisesti kuntien käyttötalouteen, jossa tulojen ja menojen taso ja rakenne muuttuivat merkittävästi tehtävien siirryttyä hyvinvointialueille sekä rahoituksen siirryttyä valtiolle.

Kuntatalouden toimintamenojen arvioidaan laskevan 56 prosenttia vuonna 2023. Kuntatalouden pitkän aikavälin menopaineet helpottuvat sote-uudistuksen myötä, kun nopeasti kasvavat sosiaali- ja terveysmenot siirtyivät pois kuntien vastuulta. Toimintamenoja laskee sote- ja pelastustehtävien poistumisen lisäksi syntyvyyden laskusta aiheutuva palvelutarpeen lasku koulutuksessa sekä hallituskauden päättymisen, jonka seurauksena useita määräaikaista toimia päättyy. Toisaalta Ukrainasta sotaa paenneiden ihmisten auttamiseen tarvittavien panostusten arvioidaan kasvavan muun muassa varhaiskasvatukseen ja perusopetukseen valmistavan opetuksen sekä kotoutumispalveluiden tarpeen kasvun vuoksi.

Kuntatalouden kustannuksia kuvaava peruspalvelujen hintaindeksi kasvaa 5,0 prosenttia vuonna 2023. Inflaation kasvun on arvioitu hidastuvan, mutta olevan

aiemmin arvioitua sitkeämpää. Henkilöstökustannukset muodostavat jatkossakin kuntatalouden suurimman kuluerän ja sopimuskorotukset kertaerineen vauhdittavat kuntatalouden työvoimakustannusten kasvua 4,85 prosentilla vuonna 2023. Vuosille 2023 ja 2024 sovitut kunta-alan palkankorotukset ylittävät niin sanotun yleisen linjan kesällä 2022 sovitun palkkauksen kehittämisohjelman vuoksi. Palkkarakenteita ja palkkausjärjestelmiä koskeva kehittämisohjelma nostaa kunta-alan palkkoja yhteensä noin 5,1 prosenttia vuosina 2023–2027.

Kuntatalouden toimintatulojen arvioidaan laskevan kuuluvana vuonna noin 41 prosenttia. Sote-uudistuksen aiheuttaman vähenemän lisäksi toimintatulojen laskua lisää hallituskauden määräaikaisten toimien päätyminen. Lisäksi vuoden 2022 toimintatuloihin kirjattiin kertaluonteisia eriä, joiden poistumisen arvioidaan laskevan myyntituloja edellisvuoteen verrattuna.

Myös kuntien valtionosuuksissa ja verotuloissa näkyy merkittävä alenema sote-uudistuksen seurauksena. Kuntataloudessa vuosi 2023 näyttää kuitenkin talouden tunnuslukujen perusteella ennätysellisen vahvalta, sillä sote-uudistuksen kuntien verotuloja leikkaava vaikutus ei näy vielä täysimääräisesti kunnallis- ja yhteisöverotuloissa. Kunnille kertyy vuonna 2023 noin 1,1 mrd. euroa enemmän vanhojen veroperusteiden mukaisia verotuloja kuin sote-uudistuksen jälkeisessä kuntataloudessa vuonna 2024. Vuosikate riittää selvästi kattamaan poistot ja toiminnan ja investointien rahavirta on noin 0,6 mrd. euroa positiivinen.

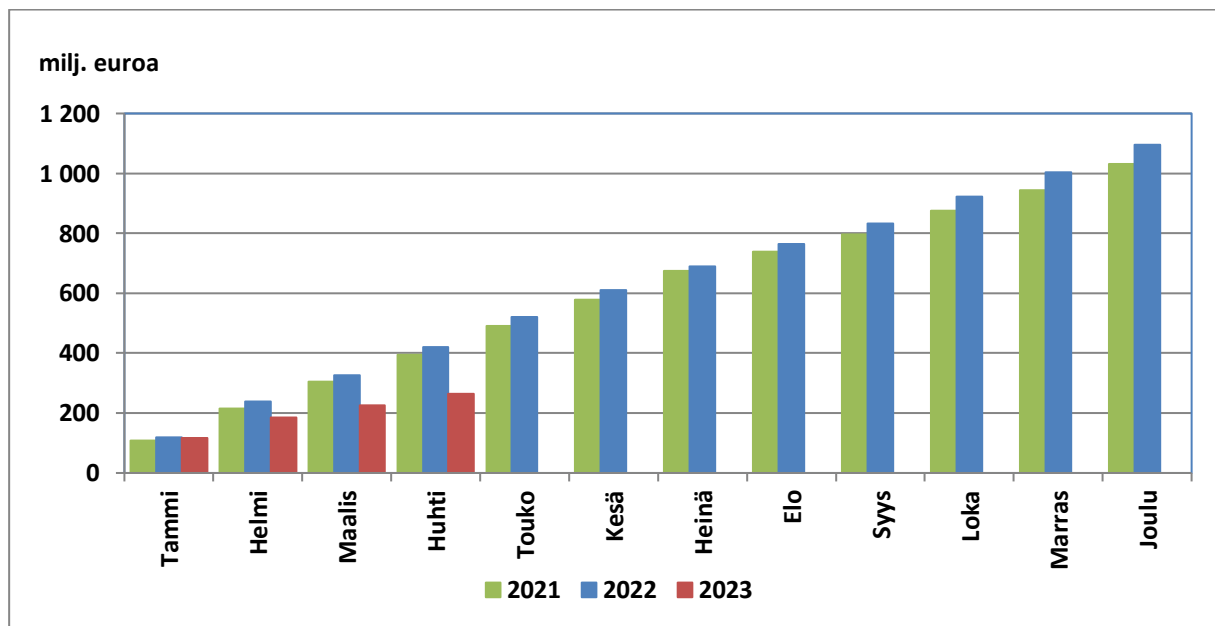
Koronapandemian vaikutukset näkyvät yhä Vantaan työttömyysasteessa. Vantaan työttömyysaste oli maaliskuussa 2023 10,7 prosenttia ollen kolmanneksi korkein kuuden suurimman kaupungin joukossa. Työttömänä oli maaliskuun 2023 lopussa noin 13 700 henkeä. Pitkäaikaistyöttömyys on laskenut, mutta se on edelleen korkealla tasolla. Lentoliikenne ja siihen liittyvät toiminnot Vantaalla eivät ole vielä palautuneet ennen koronapandemiaa olevalle tasolle. Ukrainan sodan aiheuttaman pakotetilanteen vuoksi suomalaiset lentoyhtiöt eivät voi toistaiseksi lentää Venäjän ilmatilan kautta Aasiaan, joka heikentää mm. Finnairin toipumista pandemian vaikutuksista.

Kaupungin verorahoitus

Kaupunki on saanut tammi-huhtikuussa 2023 verotilityksiä yhteensä 271,1 milj. euroa (2022: 430,4 milj. euroa), josta kunnallisveroja 215,7 milj. euroa (2022: 356,4 milj. euroa), yhteisöveroja 48,1 milj. euroa (2022: 63,0 milj. euroa) ja kiinteistöveroja 7,3 milj. euroa (2022: 11,0 milj. euroa). Hyvinvointialueuudistus leikkasi kunnallisverojen ja yhteisöverojen kertymää vuoden 2023 alusta.

Koko maassa kunnallisveroja on tilitetty kunnille tammi-huhtikuussa 36,8 prosenttia edellisvuotta vähemmän, Vantaalla 39,5 prosenttia vähemmän.

Kuvio 11: Kunnallis- ja yhteisöveron kumulatiiviset kuukausittaiset tilitykset 2021–2023

Kuntaryhmän ja Vantaan jako-osuudet kunnallisveroista vuosille 2021–2023

Verovuosi	Kuntaryhmä	Jako-osuus
Verovuosi 2023	0,2446	0,0403862
Verovuosi 2022	0,6125	0,0445148
Verovuosi 2021	0,5981	0,0442923

Kuntaliitto on päivittänyt kuntakohtaisen verokehikkonsa huhtikuussa vuoden 2021 valmistuneen verotuksen, vuoden 2022 ennakonpidätyksen alaisten tulojen

tulokehitystilaston (ennakkotieto) sekä arvioidun kuntakohtaisen väestön kehityksen perusteella. Kunnallisveroja ennustetaan kertyvän Vantaalla vuonna 2023 noin 14 milj. euroa enemmän kuin talousarviossa on oletettu. Tätä selittää työllisyyden parantuminen sekä palkkasumman kasvu. Vuoden 2022 verotus valmistuu loka-kuussa, mahdollinen jako-osuuden tarkistus sekä marraskuun tilityksen suuruus varmistuvat lopullisen verotuksen valmistuttua. Joulukuussa tarkastettaneen myös vuoden 2023 ennakoiden kuntaryhmän ja kunnittaiset osuudet. Kuntaliitto päivittää koko maan kunnallisveroennusteen ja kuntakohtaiset kehikot seuraavan kerran elokuussa sekä syyskuun lopulla, kun valtion budjetin linjaukset ovat tiedossa.

Kaupunki on saanut yhteisöverotilityksiä yhteensä 48,1 milj. euroa tammi-huhtikuussa, laskua 23,6 prosenttia edellisvuoteen nähden. Koko maassa kuntien vastaava yhteisöverojen lasku edellisvuoteen oli 26,2 prosenttia. Kuluvana vuonna tilitettävät yhteisöverot laskevat koko maassa arviolta yhteensä noin 29 prosenttia. Vantaan yhteisöverotulojen ennustetaan ylittävän talousarvon (88 milj. euroa) noin 11 milj. eurolla. Vantaan hyvään kehitykseen ovat vaikuttaneet verovuoden 2022 parantuneet maksuunpanoarviot sekä alkuvuoden 2023 ennakoitua suuremmat verotilitykset.

Tammi-huhtikuussa on kaupungille kertynyt kiinteistöverotilityksiä 7,3 milj. euroa. Kuntaliiton kehikon mukaan kiinteistöverotilityksiä kertyisi Vantaalle 113,6 milj. euroa vuonna 2023, joka ylittää talousarviossa oletetun 4,6 milj. eurolla. Ylitykseen taustalla on erityisesti rakennuskustannusten kallistumisen korottava vaikutus rakennusten verotusarvoihin.

Kokonaisuutena verotulojen arvioidaan ylittävän talousarvion 30 milj. eurolla. Verouennusteet tarkentuvat vuoden aikana.

Kaupunki saa peruspalvelujen valtionosuutta valtiovarainministeriön päätöksen mukaan 127,5 milj. euroa, veroperustemuutoksista johtuvien veromenetysten korvausta 30,0 milj. euroa ja opetus- ja kulttuuritoimen rahoitusta opetus- ja kulttuuriministeriön päätöksen mukaan 20,2 milj. euroa vuonna 2023. Opetus- ja kulttuuriministeriön lopullinen päätös tulee vuoden lopussa. Yhteensä valtionosuuksia kertyisi päätösten pohjalta 177,7 milj. euroa, 3,3 milj. euroa alle talousarvion.

Käyttötalous

Tammi-huhtikuussa kaupungin ja rahastojen toimintatuottoja on kertynyt 109,8 milj. euroa, toimintakuluja -304,4 milj. euroa ja toimintakatteeksi on muodostunut -194,6 milj. euroa. Tammi-huhtikuussa toimintatuotot ovat toteutuneet 32-prosenttisesti, toimintakulut 31-prosenttisesti ja toimintakate 30-prosenttisesti talousarvioon nähden.

Ennusteen mukaan toimintatuotot kasvavat 344,9 milj. euroon ja toimintakulut -999,1 milj. euroon. Toimintatuotot tulevat ennusteen mukaan alittamaan talousarvion noin 9,5 milj. eurolla. Alituksessa on huomioitu maankäyttötulojen oletettu alittuminen. Toteuma on epävarma ja tarkentuu vuoden loppupuolella. Kaupunkistrategian ja johdon toimialan ennustetaan ylittävän talousarvion tuottoarvion noin 0,6 milj. eurolla johtuen Vantaan ja Keravan hyvinvointialueelle myytävistä tietohallinnon palveluista. Kasvatuksen ja oppimisen toimialan varhaiskasvatuksen tuottojen ennustetaan toteutuvan talousarviota alhaisemmalla tasolla asiakasmaksulain voimaantumisen vuoksi.

Toimintakulut ylittävät talousarvion ennusteen mukaan noin 10,0 milj. eurolla. Kunta-alan palkkaratkaisua tarkennettiin alkuvuodesta 2023 ja se kasvattaa vuoden 2023 henkilöstömenoja arviolta 6,5 milj. euroa talousarviossa ennakoitua enemmän. Ylitys jakautuu kaikille toimialoille. Työmarkkinatuen kuntaosuuden arvioidaan ylittävän talousarvion 3 milj. eurolla, koska pitkäaikaistyöttömyys on edelleen korkealla tasolla. Kasvatuksen ja oppimisen toimialan ylityksen ennustetaan olevan 1,3 milj. euroa johtuen yksityisen varhaiskasvatuksen arvioitua suuremmasta lapsimäärän kasvusta, mikä kasvattaa palvelusetelikustannuksia. Kaupunkiympäristön toimialan menoylityksen ennustetaan olevan 3,4 milj. euroa. Ylitys johtuu katujen ja puistojen rakentamis- ja kunnossapitokustannusten sekä lämmitys- ja sähkökustannusten noususta. Lisäksi kiinteistönhoidossa arvioidaan tulevan ylityksiä ja myös HSL:n kuntaosuuslaskennan muutos tuo kirjanpidollisia lisäkustannuksia vuodelle 2023. Toimintakatteen ennustetaan toteutuvan noin 19,5 milj. euroa negatiivisena talousarvioon nähden.

Verotulojen ennustetaan ylittävän talousarvion 29,6 milj. eurolla. Ylitystä ennustetaan kaikissa verolajeissa. Kunnallisverotilitysten kehitys on ollut arvioitua positiivisempi pääosin palkkasumman parantuneen kehitysarvion vuoksi. Yhteisöveroissa ennustettua tuloa korottaa positiivisesti kehittyneet vuoden 2022 lisäennakot. Kiinteistöverotulojen arvio on myös korkeampi erityisesti rakennusten kasvaneiden

verotusarvojen vuoksi. Rakennuskustannusten nousu korottaa rakennusten jälleenhankinta-arvoja, jotka korottavat verotusarvoja. Valtionosuustuottojen arvioidaan alittavan talousarvion noin 3,3 milj. eurolla.

Rahoituserien ennakoidaan pysyvän talousarvion mukaisina. Korkokulujen talousarvio vuodelle 2023 on 12,3 milj. euroa, mikä on 9,8 milj. euroa enemmän kuin tilinpäätöksen 2022 toteuma. Kaupungin lainasalkun suojausaste on korkea, mutta markkinakorkojen vuoden 2022 nopea nousu alkaa näkyä myös kaupungin korkokustannuksissa vuoden 2023 aikana

Poistoja ja arvonalentumisia on tammi-huhtikuussa toteutunut 36,6 milj. euroa ja koko vuonna niitä ennustetaan kertyvän yhteensä noin 110,8 milj. euroa.

Vuoden 2023 ensimmäisessä osavuosikatsauksessa vuosikatteeksi ennustetaan 165,2 milj. euroa, joka ylittää talousarviossa oletetun noin 6,8 milj. eurolla. Tulostenuste päätty huhtikuun lopussa tehdyn ennusteen perusteella noin 54,3 milj. euron ylijäämään (talousarvio 47,5 milj. euroa). Vuoden 2023 tulos on poikkeuksellisen korkea, koska hyvinvointialueiden irtautuessa 1.1.2023 kunnille tilitetään osa verotuloista vielä vuoden 2022 veroprosenttien ja jako-osuuksien mukaisina. Tilanne normalisoituu vuoteen 2025 mennessä.

Investoinnit

Tammi-huhtikuussa kaupungin ja rahastojen investointiosan tuloja on toteutunut 1,3 milj. euroa, investointiosan menoja -37,4 milj. euroa ja investointiosan netto on -36,1 milj. euroa.

Kaupungin ja rahastojen kokonaisinvestointimenojen ennustetaan vuonna 2023 toteutuvan 180,2 milj. euron tasolla ja ylittävän talousarvion investointimäärärahat noin 0,5 milj. eurolla. Investointituloja ennustetaan kertyvän 6,0 milj. euroa ja investointiosan netoksi ennustetaan 174,2 milj. euroa (talousarvio -173,7 milj. euroa).

Investointimenoissa ennustetaan syntyvän ylitystä julkisessa käyttöomaisuudessa noin 8 milj. euroa mm. hankkeiden kustannustason nousun vuoksi. Rakentamisinvestointien puolestaan ennustetaan alittavan talousarvion 7,6 milj. eurolla johtuen

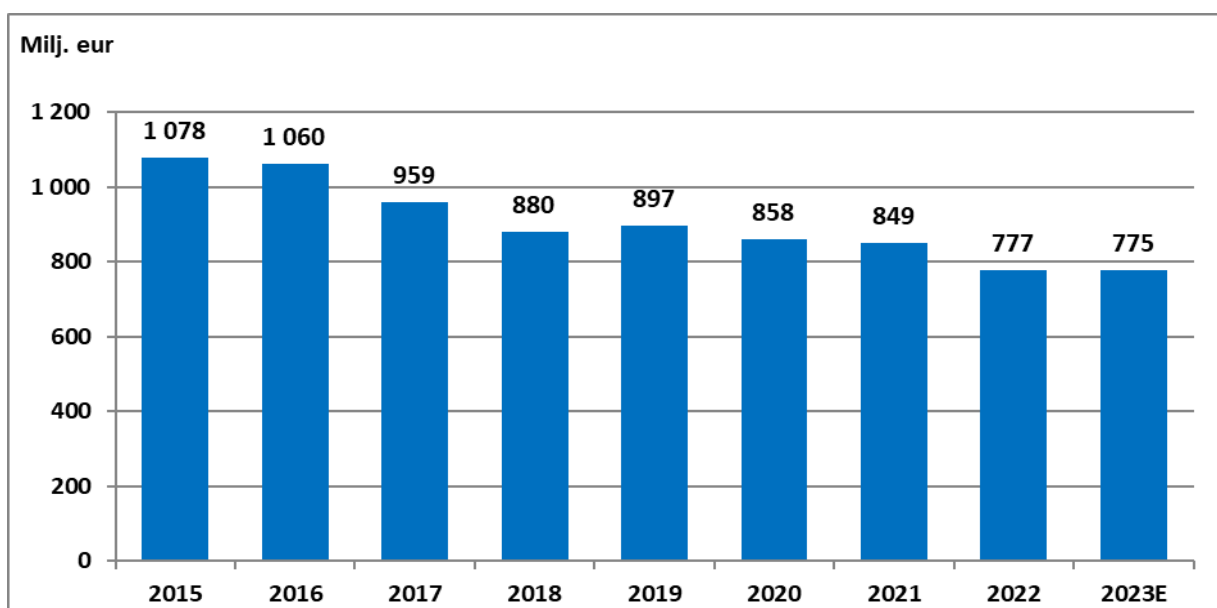
useiden hankealoitusten siirtymisestä myöhempään ajankohtaan mm. henkilöstöressurssipulan sekä rakentamisen markkinatilanteen vuoksi.

Rahoitus

Vuoden 2023 nettolainanoton arvioidaan talousarviossa olevan lievästi negatiivinen. Vuonna 2022 Vantaa lyhensi pitkäaikaisia lainoja 71,7 milj. euroa. ja kaupungin lainakanta on näin ollen supistunut noin 300 milj. euroa vuodesta 2016. Lainan määrä /asukas on laskenut vielä merkittävämmiin. Kaupunki lyhentää kuluvana vuonna pitkäaikaisia lainoja niiden lyhennysohjelmien mukaisesti 106,7 milj. euroa. Uuden lainanoton määrä tarkentuu vuoden kuluessa, kun rahoitukselle on muodostunut tarkempi kuva kuluvan vuoden talousarvion toteumasta, rahoitustarpeesta ja kaupungin likviditeettitilanteesta. Kaupunki ei ole vielä nostanut uutta pitkäaikaista lainaa. Kuluvan vuoden likviditeettitilanne on pysytellyt toistaiseksi kohtuullisen hyvällä tasolla. Tammikuussa 2023 kaupunki maksoi ennustetta enemmän vuodelle 2022 kuuluvia sosiaali- ja terveystoimen laskuja, mikä näkyi kassavarojen selkänä laskuna vuodenvaihteen jälkeen, mutta paremmat verotulot ovat tasoittaneet tilanetta. Kaupunki ja sen tytäryhteisöt saavat nyt ensimmäistä kertaa vuosikymmenen myös korkotuottoa likviditeetilleen.

Kassanhallinnan strategisena tavoitteena on edelleen riittävän likviditeetin turvaaminen konsernitilanteissa.

Kuvio 12: Lainakanta (ilman konsernitilin saldoa)

Rahoitusmarkkinat

Laaja-alaiset inflaatiopaineet ovat jatkuneet odotettua vahvempina, ja keskuspankit ovat jatkaneet aggressiivista rahapolitiikan kiristämistä. Vaikka inflaatioluvut ovat laskeneet melko jyrkästi sekä Yhdysvalloissa että euroalueella, laskun taustalla on lähinnä energian hintamuutosten painuminen nolnaan tai jopa negatiiviseksi. Sen sijaan laaja-alaisen hintapaineiden helpottuminen on vienyt odotettua kauemmin ja pohjainflaatio on monissa maissa edelleen selvästi keskuspankkien tavoitteita nopeampaa. Monet talouden indikaattorit ovat heikentyneet, huolet pankkien vakavaraisuudesta ovat nousussa etenkin Yhdysvalloissa, ja sota Ukrainassa jatkuu toista vuotta. Nähtäväksi jää, onnistuvatko keskuspankit mitoittamaan kiristystoimet niin, että inflaatiopaineet hellittävät, mutta talouskasvu ei kärsisi merkittävästi. Riskinä on, että keskuspankit saattavat joutua nostamaan korkoja poikkeuksellisesti myösiinä tapauksessa, että seurauksena on taantuma. Kuinka korkealle korot euroalueella nousevat riippuu pitkälti siitä, miten EKP onnistuu hillitsemään pitkän ajan inflaatio-odotuksia ja saa painettua etenkin pohjainflaation lähemmäksi sen pitkän aikavälin tavoitetta.

Huolimatta talouden ja rahoitusmarkkinoiden haasteista kaupungilla ja sen tytäryhteisöillä ei ole ongelmia toteuttaa tarvittava lyhyt- ja pitkäaikainen varainhankinta. Korkokulut nousevat vääjäämättä, koska uusi lainanotto tapahtuu aina vallitsevaan korkotasoon ja vaikuttaa siten korkomenoihin välittömästi, vaikka kaupungin lainasalkun suojausaste on ollut poikkeuksellisen korkea. Korkeammat pitkät korot näkyvät suoraan korkosuojausten ja kiinteäkorkoisten lainojen hinnoittelussa tehden korkosuojauksen merkittävästi kalliimmaksi.

SITOVAT TAVOITTEET

Vantaan kaupungin sitovat tavoitteet

Sitovat tavoitteet ovat kuntalain 110 §:n tarkoittamia valtuuston asettamia toiminnallisia tavoitteita. Vuonna 2023 niitä on 41 kappaletta.

Sitovista tavoitteista raportoidaan 30.4.2023 tilanteen mukaisesti. Tavoitteista 15 toteutuu täysin, 17 osittain ja 1 ei lainkaan. 8 tavoitteen osalta arviointia ei voitu

vielä tehdä. Raportointi sisältää tiiviin sanallisen selostuksen sitovan tavoitteen toteutumiseksi tehdyistä toimenpiteistä ja tilannearvion tavoitteiden toteutumisesta. Sitovien tavoitteiden raportointi on liitteenä.

Vantaan kaupungin suurimpien tytäryhtiöiden sitovat tavoitteet

Valtuusto päättää kunnan ja kuntakonsernin toiminnan ja talouden keskeisistä tavoitteista sekä konserniohjauksen periaatteista. Valtuusto voi ohjata asettamallaan tavoitteilla tytäryhteisöjä niiden omassa tavoitteenasettelussa. Valtuuston ohjaus ei kuitenkaan sido oikeudellisesti tytäryhteisöjä. Valtuuston tavoiteasettelu voi koskea tytäryhteisön asemaa, toiminnan laajuutta, toimintaedellytyksiä (mm. investoinnit), palvelun laatua, hinnoitteluperiaatteita tai pääoman tuottovaatimuksia. Tavoiteasettelu tässä tarkoituksessa on luonteeltaan välillistä, pääomistajan tahdon esiintuomista.

Kaupunginvaltuusto on asettanut tytäryhtiöille toimintaan ja talouteen liittyviä tavoitteita, joiden toteutumisesta raportoidaan konsernijaostolle tilanteesta 30.4, 31.8. ja 31.12.2023. Lisäksi suurimpien tytäryhtiöiden tavoitteiden toteutumisen tilanne raportoidaan kaupungin osavuositarkoituksen yhteydessä.

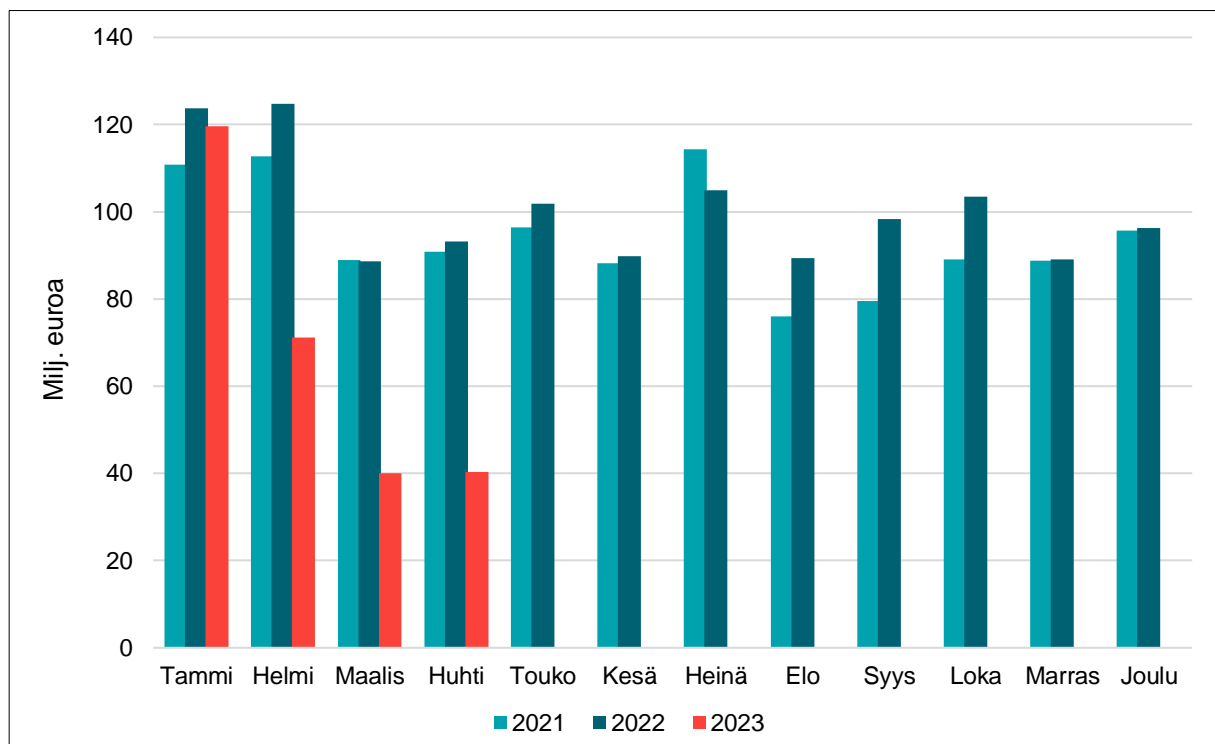
KESKEISET TUNNUSLUVUT

Keskeiset tunnusluvut	KS 2023	TOT 1– 4 2023	Ennuste 2023	Ero TA / ennuste
Toimintakate (milj. eur)	-645	-195	-664	-19,5
Toimintakatteen kasvu %	-53,8 %		-52,4 %	1,4 %
Vuosikate (milj. eur)	158,4	134,8	165,2	6,8
Vuosikatteen muutos % edelliseen vuoteen	28,1 %		33,6 %	6 %
Vuosikate/poistot, %	141 %		149 %	8 %
Poistot ja arvonalentumiset	-112,2	-36,6	-110,8	1,4
Tilikauden tulos (milj. eur)	46,1	98,2	54,3	8,2
Investointiosa netto (milj. eur)	-173,7	-36,1	-174,2	-0,5
Investointiosa netto tulorahoitus %	91 %		95 %	
Pitkäaikainen lainakanta (milj. eur)	825		825	9

VEROTULOT

1 000 €	TP 2021	TP 2022	TA 2023	TOT 30.4.	TOT -%
Verotulot yhteensä	1 131 636	1 203 661	610 000	271 084	44,4 %
Kunnallisvero	907 442	957 370	413 000	215 700	52,2 %
Kiinteistövero	100 162	108 450	109 000	7 251	6,7 %
Yhteisövero	124 032	137 840	88 000	48 133	54,7 %

Kuvio 13: Verotulojen kehitys kuukausittain 2021–2023

TULOSLASKELMA

Kaupunki ja rahastot

1 000 €	TA 2023	TOT 30.4.	ENNUSTE
Toimintatulot	344 417	109 844	334 949
Toimintamenot	-989 098	-304 404	-999 137
Toimintakate	-644 681	-194 560	-664 188
Verotulot	610 000	271 084	639 581
Valtionosuudet	181 000	59 246	177 739
Korkotulot	11 340	996	11 340
Muut rahoitustulot	13 256	1 291	13 256
Korkomenot	-12 300	-3 204	-12 300
Muut rahoitusmenot	-262	-27	-262
Vuosikate	158 353	134 827	165 166
Poistot ja arvonalentumiset	-110 838	-36 627	-110 838
Satunnaiset erät	0	0	0
Tilikauden tulos	47 514	98 200	54 328

RAHOITUSLASKELMA

Kaupunki ja rahastot

1 000 €	TA 2023	TOT 30.4.	ENNUSTE
Toiminnan rahavirta			
Vuosikate	158 353	134 827	165 166
Satunnaiset erät	0	0	0
Tulorahoituksen korjauserät	-40 693	-3 631	-40 693
Investointien rahavirta			
Investointimenot	-179 745	-37 419	-180 245
Rahoitusosuudet investointimenoihin	2 513	100	2 513
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutukset	44 193	4 855	44 193
Toiminnan ja investointien rahavirta	-15 379	98 733	-9 066
Antolainauksen muutokset	770	13	1 100
Antolainasaamisten lisäykset	-8 000	-2	-8 000
Antolainasaamisten vähennykset	8 770	15	9 100
Lainakannan muutokset	-1 700	-33 127	-1 700
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	105 000	0	105 000
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-106 700	-3 041	-106 700
Lyhytaikaisten lainojen muutos	0	-30 086	0
Oman pääoman muutokset	0	0	0
Ylijäämän palautus kunnalle	0	0	0
Muut maksuvalmiuden muutokset	0	-83 554	0
Rahoituksen rahavirta	-930	-116 668	-600
Vaikutus maksuvalmiuteen	-16 309	-17 935	-9 666
Nettolainanotto	-1 700	-33 127	-1 700

10 YLEISHALLINTO

Toimialan talousarvion toteumaennuste

1 000 €	TP 2022	TA 2023	TOT 1-4	TOT-%	Ennuste
TOIMINTATULOT	18 730	407	322	79	457
TOIMINTAMENOT	-29 842	-22 345	-4 302	19	-19 177
TOIMINTAKATE	-11 113	-21 938	-3 979	18	-18 719

Palvelualueittain

1 000 €	TA yhteensä	Toteuma	Toteuma %
Yleishallinto yhteensä			
Toimintatulot	407	322	79
Toimintamenot	-22 345	-4 302	19
Toimintakate	-21 938	-3 979	18
Keskusvaalilautakunta			
Toimintatulot	350	0	
Toimintamenot	-731	-367	50
Toimintakate	-381	-367	96
Kaupunginvaltuusto			
Toimintamenot	-1 508	-288	19
Toimintakate	-1 508	-288	19
Tarkastuslautakunta ja ulkoinen tarkastus			
Toimintamenot	-651	-157	24
Toimintakate	-651	-157	24
Kaupunginhallitus			
Toimintatulot	0	322	
Toimintamenot	-14 678	-2 267	15
Toimintakate	-14 678	-1 945	13
Yhteistoimintaosuudet ja -avustukset			
Toimintatulot	57	0	
Toimintamenot	-4 777	-1 223	26
Toimintakate	-4 719	-1 223	26

Valtuustoon nähden sitovat määrärahat taulukossa on rasteroitu.

Yleishallinnon tuottojen toteumaprosentti tammi-huhtikuussa oli 79. Tuloihin on kirjattu Seuren osakkeiden myyntivoitto. Menojen toteumaprosentti tammi-huhtikuussa oli 19.

Eduskuntavaalit järjestettiin vuoden 2023 huhtikuussa. Vaalien järjestelyt toteutuivat suunnitellusti. Koska eduskuntavaalit järjestettiin alkuvuodesta 2023, ovat osa vaalien toteutuneista kuluista jo vuoden 2022 toteumassa.

Talousarvion toteutuminen 2023

Yleishallinnon tuottojen toteumaprosentti tammi-huhtikuussa oli 79. Tuloihin on kirjattu Seuren osakkeiden myyntivoitto.

Menojen toteumaprosentti tammi-huhtikuussa oli 19. (Keskusvaalilautakunta 50 %, Kaupunginvaltuusto 19 %, Tarkastuslautakunta ja ulkoinen tarkastus 24 %, Kaupunginhallitus 15 %, Yhteistoimintaosuudet ja –avustukset 26 %).

Toiminnan kehittäminen ja keskeiset muutokset

Eduskuntavaalit järjestettiin vuoden 2023 huhtikuussa. Kaupunki vastasi vaalien käytännön järjestelyiden lisäksi myös alustavasta ääntenlaskennasta. Varsinaisen ääntenlaskemisen suoritti Uudenmaan vaalipiirilautakunta. Vantaalaisten äänestysprosentti jäi hieman alhaisemmaksi kuin koko Suomen äänestysprosentti, mutta aluevaaleihin verrattuna Vantaan äänestysprosentti kasvoi 30,7 prosenttiin. Vaalien järjestelyt toteutuivat suunnitellusti ja äänestys itsessään sujui rauhallisesti, vaikka äänestäjiä kävikin aluevaaleihin verrattuna huomattavasti enemmän.

Koska eduskuntavaalit järjestettiin alkuvuodesta 2023, ovat osa vaalien toteutuneista kuluista jo vuoden 2022 toteumassa.

Keskusvaalilautakunta aloittaa vuoden 2023 aikana vuoden 2024 presidentinvaalin sekä vuoden 2024 europarlamenttivaalien suunnittelun.

Kaupunginvaltuusto on pitänyt alkuvuoden kokoukset tavalliseen tapaan läsnäolo-kokouksina valtuustosalissa. Kaupunginvaltuuston selostustilaisuudet ja kaupunginhallituksen iltakoulut järjestetään edelleen hybridinä. Talousarviossa on pysytty ja poikkeavaa raportoitavaa ei ole ilmennyt.

Tarkastuslautakunta ja ulkoinen tarkastus on toiminut vahvistetun toimintasuunnitelman ja arviointisuunnitelman mukaisesti. Tilintarkastus on toteutunut

suunnitellusti. Käyttösuunnitelman ylitysuuhkaa ei ole. Toimintaa kehitetään resursien puitteissa.

Kaupunginhallitus on pitänyt alkuvuonna kokouksiaan normaalisti lähitilaisuuksina.

Vantaa50-historiahanke on edennyt aikataulun mukaisesti ja tällä hetkellä historia-toimikunnan kokouksissa käsitellään säännöllisesti uutta tutkimustekstiä. FT Eeva Kotiojan osuus tekstistä on valmistumassa ja kuvatoimitus kirjaa varten on käynnissä. Juhlakirja julkaistaan ensi vuonna Valtakunnallisilla Kotiseutupäivillä. Syksyisin hankkeen tutkimustuloksia on esitelty suosituissa yleisöseminaareissa. Vuoden 2023 seminaarin suunnittelutyö on käynnissä.

Yhteistoimintaosuudet ja avustukset. Yliopistoyhteistyössä uutena toimintamuotona tulee olemaan Max Planck- instituutin ja Helsingin yliopiston yhteinen huippu-tutkimusyksikkö. Vantaa rahoittaa tätä yhdessä Espoon ja Helsingin kanssa yksikön viisivuotisen toimintakauden aikana. Yksikkö aloittaa 1.7.2023 ja yhteistyötä varten ollaan laatimassa tarkempaa yhteistyösopimusta. Kaupunkiakatemian sopimuskausi on päättymässä 2023 lopussa. Sen toimintakaudesta tähän asti on laadittu arviointi. Kaupunkitalousprofessorin viimeinen rahoitusvuosi on meneillään. Professoreuri jatkuu vielä, mutta Vantaa ei sitä rahoita. Kaupunkitutkimusinstituuttia rahoitetaan vielä kaksi vuotta, koska aikaisemmilta kausilta on jäänyt rahoitusta käyttämättä. Tämä johtuu siitä, että koronapandemia sotki post doc- rekrytointeja.

11 KAUPUNKISTRATEGIA JA JOHTO

Toimialan talousarvion toteumaennuste

1 000 €	TP 2022	TA 2023	TOT 1-4	TOT-%	Ennuste
TOIMINTATULOT	12 978	8 275	1 636	20	8 908
TOIMINTAMENOT	-128 000	-121 185	-34 216	28	-122 667
TOIMINTAKATE	-115 022	-112 910	-32 580	29	-113 759

Palvelualueittain toteuma

1 000 €	TA yhteensä	Toteuma	Toteuma %
Kaupunkistrategia ja johto yhteensä			
Toimintatulot	8 275	1 636	20
Toimintamenot	-121 185	-34 216	28
Toimintakate	-112 910	-32 580	29
Yleisjohto			
Toimintatulot	0	-365	
Toimintamenot	-14 600	-1 589	11
Toimintakate	-14 600	-1 955	13
Sisäinen tarkastus			
Toimintamenot	-417	-101	24
Toimintakate	-417	-101	24
Talous ja strategia			
Toimintatulot	345	64	19
Toimintamenot	-6 028	-1 694	28
Toimintakate	-5 684	-1 629	29
Henkilöstö- ja konsernipalvelut			
Toimintatulot	3 872	1 435	37
Toimintamenot	-49 433	-14 984	30
Toimintakate	-45 561	-13 550	30
Kasvupalvelut			
Toimintatulot	3 984	482	12
Toimintamenot	-44 833	-14 267	32
Toimintakate	-40 850	-13 786	34
Viestintä			
Toimintatulot	75	0	
Toimintamenot	-2 516	-622	25
Toimintakate	-2 441	-622	25
Kuntademokratia			
Toimintatulot	0	21	
Toimintamenot	-3 358	-958	29
Toimintakate	-3 358	-937	28

Valtuustoon nähden sitovat määrärahat taulukossa on rasteroitu.

Kaupunkistrategian ja johdon toimialan toimintatuottojen toteuma talousarvioon nähden on huhtikuun lopussa 19,8 prosenttia ja toimintakulujen 28,2 prosenttia. Toimialan menojen ennakoitaan toteutuvan noin 1,5 milj. talousarviota korkeampina ja tulojen noin 0,6 milj. talousarviota parempina. Toimintatuottojen ylittyminen johtuu hyvinvointialueelle myydyistä palveluista. Työmarkkinatuen kuntaosuuden ennakoitaan ylittävän talousarvion noin 3 milj. euroa.

Talousarvion toteutuminen 2023

Kaupunkistrategian ja johdon toimialan toimintatuottojen kumulatiivinen toteuma talousarvioon nähden on huhtikuun lopussa 19,8 prosenttia ja toimintakulujen 28,2 prosenttia. Toimialan menojen ennakoitaan ylittävän talousarvion noin 1,5 milj. eurolla ja tulojen noin 0,6 milj. eurolla.

Henkilöstö- ja konsernipalvelujen toimintatuottojen kumulatiivinen toteuma on huhtikuun lopussa 37 prosenttia talousarviosta ja toimintakulujen 30 prosenttia talousarviosta. Huhtikuun ennusteen mukaan tuotot ylittävät talousarvion ja kulut tulevat alittamaan talousarvion. Toimintatuottojen ylittyminen johtuu hyvinvointialueelle myydyistä palveluista. Ennusteen kuluissa on vielä mukana 1 milj. euroa henkilöstön saatavuus yms. toimenpiteisiin, joka jaetaan toimialoille kesän aikana.

Ennusteen mukaan kasvupalveluiden toimintakulut tulevat ylittämään talousarvion noin 2,7 milj. euroa vuonna 2023, koska työmarkkinatuen kuntaosuuden ennakoitaan ylittävän talousarvion noin 3 milj. euroa. Työmarkkinatuen kuntaosuuden kumulatiivinen toteuma huhtikuussa on yhteensä noin 9,5 milj. euroa, 40 prosenttia talousarviosta. Erityisesti pitkäaikaistyöttömyyden lasku on ollut hidasta koronaepidemian vuoksi. Työmarkkinatuen kuntaosuus on noussut, vaikka pitkäaikaistyöttömien määrä on vähentynyt.

Ennusteen mukaan elinkeinopalveluiden toimintatuotot tulevat alittamaan noin 0,1 milj. eurolla ja toimintakulut noin 0,3 milj. eurolla, joka perustuu lähinnä hankkeiden aloitusten viivästymiseen.

Toiminnan kehittäminen ja keskeiset muutokset

Talouden ja strategian palvelualue

Talousohjaus valmistelelee parhaillaan talousarvion 2024 kehystä, jolle tuottavuus- ja kasvuohjelma 2021–2025, kaupunkistrategia 2022–2025 sekä valtuustosopimus luovat reunaehdot. Vuoden 2023 talouteen vaikuttaa voimakkaasti Venäjän hyökkäyssota Ukrainassa luoden suoraa sekä epäsuoraa kustannuksia mm. inflaation ja korkotason nousuna. Hyvinvointialueuudistus vaikuttaa vielä pitkälle tulevaan mm. vuodelle 2023 ja 2024 maksettavien verohäntien sekä tulevien valtionosuusleikkauksien muodossa. Vuoden 2025 alussa tulee voimaan TE2024 uudistus, joka lisää kaupungin tehtäviä huomattavasti ja vaikuttaa kaupungin talouteen vuodesta 2025 eteenpäin.

Rahoituksen toimintaympäristö on pysynyt edelleen haasteellisena myös alkuvuoden 2023. Markkinakoroissa on nähty historiallinen pystysuora nousu kesästä 2022 lähtien, ja koronnostot jatkunevat vielä ainakin kesään 2023 asti. Korkojen nousu on ylittänyt merkittävästi keskuspankkien omat aiemmat ilmoitukset, mistä syystä ne ovat pidättyneet antamasta uusia ennusteita korkojen nostojen jatkosta. Huolimatta aggressiivisesta korkopolitiikasta inflaatio ylittää edelleen merkittävästi EKP:n tavoitetason ja inflaatiopaineet eivät ole vielä hellittäneet euroalueella.

Korkojen raju ja nopea nousu on vaikuttanut pankkisektoriin ja ajanut pankkeja vaikeuksiin etenkin Yhdysvalloissa. Myös Euroopassa Credit Suisse'n romahdus ja pakkoliitos toisen sveitsiläispankin kanssa on heijastunut rahoitusmarkkinoiden vakauteen.

Riskienhallinnan ja sisäisen valvonnan kokonaisuus päätettiin siirtää Kuntademokratian palvelualueelle 1.4.2023 alkaen riskienhallintaprosessin jatkuvuuden turvaamiseksi. Riskienhallintapäällikön rekrytointi on osoittautunut hyvin haasteelliseksi erittäin kilpailulla toimialalla, joten tehtävän sulauttaminen osaksi Turvallisuusyksiköä takaa paremman resursoinnin jatkossa.

Talousohjaus tapahtui vuoden vaihteessa suuri muutos Vantaan ja Keravan hyvinvointialueen aloitettua toimintansa ja 14 henkilön (16 vakanssin) siirryttyä hyvinvointialueen palvelukseen. Vuoden ensimmäisten kuukausien aikana on sopeutettu toimintaa ja prosesseja muuttuneeseen tilanteeseen. Muutoksen ajoittuminen vuoden 2022 tilinpäätöksen laatimisen kanssa samaan ajankohtaan on aiheuttanut

resurssipaineita ja haasteita henkilöstön jaksamisessa. Talouspalvelut on myös tukenut hyvinvointialuetta talousprosessien käynnistämässä.

Vantaan kaupunki on käynnistänyt esiselvitystyön taloushallinnon järjestelmäkokoisuuden nykytilan kartoittamiseksi ja tulevaisuuden skenaarioiden selvittämiseksi. Talouspalvelut on osallistunut tähän selvitykseen aktiivisesti. Talouspalveluissa valmistaudutaan myös työllisyydenhoidon palveluiden siirtoon (TE2024-hanke). Taloushallinnon ohjelmistorobotiikan osalta on tehty jatkokehitystä olemassa oleviin prosesseihin ja parannettu sekä laskujen tiliöintien että yleislaskutuksen automaatiota. Huhtikuun aikana toteutettiin myös SAP:in SP-tasonnosto, jonka tuotantokäyttöönotto tapahtui toukokuun alussa.

Strategiassa ja tutkimuksessa ei ole tapahtunut merkittäviä muutoksia. Alkuvuodesta strategia- ja edunvalvontatiimissä on ollut jonkin verran vaihtuvuutta ja tämän seurauksensa rekrytointeja. Strategian osalta on valmistauduttu loppuvuodesta toteutettavaan strategian väliarviointiin. Edunvalvontaa on työllistänyt etenkin hallitusohjelmatavoitteiden edistäminen. Tutkimus- ja tietopalvelutiimi on laatinut vieraskielistä väestönennustetta ja arvioinut muuttoliikkeen talousvaikutuksia. Merkittävänä hankkeena etenee myös kaupunkitasoinen tiedolla johtaminen. Joka toinen vuosi laadittava kestävyystavoitteita arvioiva voluntary review report valmistui huhtikuussa 2023.

Hyvinvointialueuudistus edellyttää edelleen roolien tarkempaa määrittämistä hyvinvointitiedon tuottamisessa. Jatkuvan hyvinvointitiedon vahvistamiseksi tutkimustiimiin rekrytointiin data-analyytikko.

Henkilöstö- ja konsernipalveluiden palvelualue

Hankintojen tiedolla johtamisen projekti on edennyt suunnitelmien mukaan ja päättyy kesäkuun loppuun mennessä. Projektin ensimmäisen vaiheen tavoitteet on saatu toteutettua. Sopimushallinnan käyttökoulutukset jäävät pääsääntöisesti kesälomien jälkeen. Loppuvuodesta kerätään käyttökokemuksia ja kehitysideoita. Jo nyt esille tulleet kehitysideat siirtyvät vuoden 2024 jatkokehitykseen.

Konserniohjaus ja –valvonta on edistänyt vastuullisuusohjelmien laatimistyötä konserniyhtiöissä kevään 2023 aikana mm. järjestämällä suurille yhtiöille työpajan yritys vastuuta ja SDG-tavoitteita koskien.

Hyvinvointialueen kanssa sovittiin vuonna 2022, että kaupunki myy hyvinvointialueelle palvelukäytön mukaisen osan kaupungin omistamista Seure Henkilöstöpalvelut Oy:n osakkeista. Seuren osakkeiden kaupat sekä muut vähäisemmät soster-toimintaan liittyneet osakeomistukset myytiin vuoden 2023 alussa hyvinvointialueelle.

Tietohallinnon toiminnan uudistuksia oli tietoliikennetopologian muutos, jolla vastataan paremmin nykyisiin käyttötarpeisiin ja parannetaan tietoturvaa. Lisäksi Vantaan ITSM järjestelmää laajennettiin kattamaan mobiililiittymien hallinnan. Toimintamalleista kehitettiin etenkin hyötyjenhallintaa ja projektinhallintaa. Vantaan ja Keravan hyvinvointialuetta on tuettu IT palvelujen siirrossa ja odotamme siirron jatkuvan vielä vuoden loppuun.

Kehittämiskumppaneiden ja toimialojen yhteistyö henkilöstökoulutuksen sekä osaamisen ja johtamisen kehittämisessä on jatkunut sopimuksen mukaisesti. **Valmennus- ja kehittämisspalvelut** on käynnistänyt uuden verkkokoulutuskokeilun koko henkilöstölle Eduhousen kanssa. Saatavuusohjelman kehittämisrahan hakemisen periaatteet ja haku toteutuksessa sekä kaupunkitasoinen perehdyttämisen kehittäminen on käynnistetty. Omaehtoisen koulutuksen jatkuva haku on käytössä varhaiskasvatuksen pätevyyskoulutuksiin. Uutena työterveyshuoltokumppanina on tammikuun alussa aloittanut Lääkärikeskus Aava varhaiskasvatuksen ja kaupunkiympäristön alueilla. Uusia varhaisvaiheen työkaluja on otettu kokeiluun työterveyshuollon palveluvalikoimassa. Tiivis yhteistyö Kevan kanssa eri hankkeissa on käynnistynyt ja jatkuu edelleen. Työsuojelun uusi toimintaohjelma sekä uusi päihdeohjelma Pii-lottelusta puheeksi on käyttöön otettu.

Toimialojen hr-palveluissa hr-järjestelmien vastuu-/ylläpitomalli on muutettu yhdenmukaiseksi kaupungin yleisen toteutustavan kanssa yhteistyössä tietohallinnon kanssa. Lisäksi Sarastian kanssa on luotu rakenteet sekä Sarastia-Vantaa-yhteistyöhön että pks-tason yhteistyöhön. Hertta-osaamisen vahvistamista on jatkettu asiakkaiden toiveiden pohjalta. Myös hr-toimijoiden oman osaamisen vahvistamista on jatkettu erityisesti raportoinnin osalta.

Järjestelyvaraeräneuvotteluihin valmistautuminen ja neuvottelutoiminta ovat olleet **työnantajapalvelut** yksikön keskiössä. Myös toimialojen rekrytointeihin on osallistuttu ja yhteistyössä varhaiskasvatuksen kanssa on käynnistetty ns. nopean rekrytoinnin toimintamalli. Rekrytiimissä työlistalla ovat olleet myös opettaja- ja kesätyörekrytinnit sekä rekrytointi-ilmeen uudistaminen.

Kasvupalveluiden palvelualue

Elinkeinopalvelut on jatkanut SmartVantaa -konseptin kehittämisen koordinointia, jonka osina on työstetty Aviapoliksen alueen sekä Oppimiskampus -hankkeen kehitystyötä. Kaupunkitasoisen Oppimiskampus-hankkeen tavoitteena on osaamislähtöisen vantaalaisen kehittämismallin eteenpäin vieminen. Osana elinkeinopalveluiden Vantaalla koordinoimaa pääkaupunkiseudun ekosysteemisopimusta on käynnistynyt kuusi uutta kehittämisprojektia klusterikehittämisen ja yrityskehityspalveluiden tueksi. Lisäksi saatiin jatkoa kansainvälisten osaajien houkutteluun ja asettautumiseen liittyvään talent –toimintaan hankerahoituksella.

Kansainvälinen Vantaa sekä Elinvoimainen ja osaava Vantaa -strategiateemojen työskentelyä viedään eteenpäin palvelualueen johdolla. Elinvoimainen ja osaava Vantaa strategiateemaan liittyen elinkeinopalvelut koordinoi kasvu- ja elinvoimaohjelman toteuttamista. Kaupungin johtoryhmä on käsitellyt lakisääteisen kotouttamisohjelman ja ohjelma viedään päätöksentekoon syksyn aikana.

Työllisyyspalveluissa toteutetaan työllisyyden kuntakokeilua yhdessä Keravan kaupungin kanssa. Kuntakokeilulakia on muutettu siten, että kuntakokeilut jatkuvat vuoden 2024 loppuun saakka. Kuntakokeilun tavoitteena on asiakkaan yksilöllinen kohtaaminen ja vaikuttavat palvelupolut.

Pohjoismainen työvoimapalvelumalli (POMA) otettiin käyttöön toukokuun alussa 2022. Sen soveltamista tuettiin vahvalla perehdyttämisellä, joten mallin käyttöönotto onnistui hyvin. Mallissa asiakas kohdataan kahden viikon välein erityisesti työttömyyden alkuvaiheessa. Uuden asiakaspalvelumallin käyttöönotto edellytti lisärekrutointia, joihin valtio osoitti resurssit.

Työllisyys- ja elinkeinopalveluiden pysyvää siirtoa koskeva TE2024 -lainsäädäntö on hyväksytty vuoden 2023 maaliskuussa ja KOTO 2024 lainsäädäntö huhtikuun aikana. TE2024 -lainsäädäntö ja KOTO2024 -uudistukset linkittyvät yhteen, joten kyseessä on laaja uudistus. Työllisyyspalveluissa on aloitettu tulevan lainsäädännön toimeenpanon valmistelu. TE- palveluiden pysyvä siirto kuntien tehtäväksi toteutetaan 1.1.2025.

Kuntakokeilun alussa korona vaikutti 2021 alkaen aina vuoden 2022 loppuun saakka voimakkaasti työmarkkinatilanteeseen Vantaalla. Työttömyys kasvoi voimakkaasti pandemian vaikutuksesta muun muassa logistiikkaan nojaavilla

toimialoilla lentoliikenteen pysähtyessä. Pandemian pitkittyessä koronan alkuvaiheessa työttömäksi jääneet eivät ole työllistyneet, mikä on kasvattanut pitkäaikaisyöttömien määrää.

Työttömyystilanne on kuitenkin hitaasti parantunut vuoden 2023 alussa vuoden 2022 vastaavaan ajankohtaan verrattuna. Työttömyysaste oli maaliskuussa 2023 Vantaalla 10,7 prosenttia. Huhtikuun aikana työttömyysaste laski edelleen 10,4 prosenttiin. Myös pitkään kasvussa ollut pitkäaikaistyöttömyys on lukumäärällisesti vähentynyt. Maaliskuussa 2023 pitkäaikaistyöttömiä oli 25,8 prosenttia vähemmän kuin edellisen vuoden maaliskuussa. Nuorisotyöttömyys (alle 30-vuotiaat) on vähentynyt 11,4 prosenttia vuoden 2022 maaliskuuhun verrattuna. Vaikka työttömien määrä on lukumäärällisesti vähentynyt, työmarkkinatukea saavien vantaalaisten työnhakijoiden määrä on alkuvuonna 2023 kasvanut. Työmarkkinatuen kuntaosuuden arvioidaankin ylittävän talousarvioennusteen vuonna 2023 noin 3,0 miljoonalla eurolla.

Kuntalaispalvelut siirtyi vuoden 2023 alussa kaupunkikulttuurin toimialalta kaupunki-strategian ja johdon toimialalle osaksi kasvupalveluiden palvelualueetta.

Asiakaspalvelu 2030 -vision ensimmäinen versio on valmistunut alkuvuodesta. Ohjelmatyön seuraavia askeleita on edistetty.

Vantaa-info on 1.1.2023 alkaen tuottanut asiakaspalvelua Vantaan ja Keravan hyvinvointialueen asiakkaille kaupungin ja hyvinvointialueen tekemän sopimuksen mukaisesti. Palveluun sisältyy yleisneuvontaa, digitukea, kassapalveluita, asiakirjojen ja postin vastaanottoa sekä puheluiden ohjaamista hyvinvointialueelle. Palvelusta laskutetaan hyvinvointialuetta sopimuksen mukaisesti. Toukokuun alusta alkaen myös hyvinvointialueen asiakasmaksujen maksaminen tulee mahdolliseksi Vantaa-infoissa.

Kaikki Vantaa-infon asiointipisteet ovat olleet alkuvuoden ajan avoinna suunnitellusti. Tikkurilan ja Myyrmäen Vantaa-infoissa on asioinut tammi-huhtikuussa noin 38 000 asiakasta. Korson käyntiasiointipisteen asiakasmäärät ovat olleet pieniä. Vantaa-infoon on alkuvuoden aikana saapunut noin 17 000 puhelua.

Kuntademokratian palvelualue

Palvelualueen henkilöstö on työskennellyt alkuvuoden etätyötä ja läsnätyötä vuorotellen. Henkilöstössä on ollut vaihtuvuutta ja rekrytoinnit ovat viivästyneet. Palvelualueen henkilöstövaje on aiheuttanut asioiden viivästymisiä ja siirtoja.

Toimielinten kokoukset on järjestetty lähitilaisuuksina. Selostustilaisuudet ja iltakoulut pidetään jatkossakin hybridinä.

Huhtikuussa 2023 järjestettiin eduskuntavaalit, mikä satoi kuntademokratian henkilöstöä vaalitehtäviin. Vaalien kulut on kirjattu yleishallinnon menokohtiin. Eduskuntavaaleissa tarkistuslaskennan hoiti Uudenmaan vaalipiirilautakunta.

Sähköisen arkiston tuotantokäyttö on aloitettu jo edeltävänä vuonna. Edellisenä vuonna aloitettu digitointiprojekti tuli päätökseen huhtikuun 2023 alussa. Sähköisen arkiston lanseeraus järjestetään myöhemmin vuoden 2023 aikana.

Valmu-kokoushallintaohjelma oli tarkoitus ottaa käyttöön huhtikuun lopussa, mutta tiedonhallinnan henkilöstöresurssipulan vuoksi sitä päätettiin siirtää syksylle 2023. Ohjelman pääkäyttäjäyys on kuntademokratian palvelualueella.

Kuntademokratian palvelualue kehitti yhdessä Sarastian kanssa kokouspalkkiomodulia, jolla toimielinten kokouksien palkkiot saadaan sujuvammin maksuun. Pilotointi ja testaaminen pidettiin kuntademokratian palvelualueen toimesta.

Viestintä

Kaupungin keskitetyn viestinnän organisaatiota uudistettiin vuoden alussa: otettiin käyttöön viestintä ja markkinointi, visuaalinen viestintä sekä sisältö ja kanavat -tiimit.

Kaupungin johtoryhmässä hyväksytyssä kaupunkitasoisessa kielilinjauksessa viestintäkieliksi määriteltiin suomi, ruotsi ja englanti sekä selkosuomi. Selkovantaalaista tuotetaan edelleen kerran kuukaudessa. Asukaslehdelle luotiin uudenlainen verkkoversio ja siinäkin käännösten määrää lisättiin. Verkkosivuille avattiin konekäännös jopa 120 kielelle.

Viestinnän painopiste oli eduskuntavaaleissa. Vaaliviestinnässä keskityttiin hallitusohjelman tavoitteisiin sekä metropolipolitiikkaan. Perinteisen viestinnän lisäksi järjestettiin Vantaudu vaaleille -kiertue, jossa eri puolueiden edustajat keskustelivat ajankohtaisista aiheista. Ensimmäistä kertaa Vantaan kaupungin historiassa käytettiin myös tekoälyn tuottamaa kuvamateriaalia, mikä herätti huomiota kansainvälisesti.

Kaupungin viestinnän Kuvaa tanssi, älä tappelua -kampanjalla haluttiin herättää huomiota lisääntyneeseen nuorisoväkivaltaan ja jengiytymiseen. Kampanja haastoi ihmisiä tanssimaan yhdessä väkivaltaa vastaan. Kampanja levisi sosiaalisessa mediassa myös valtakunnallisesti. Mukaan lähti kaupunkeja ja kuntia eri puolilta Suomea, kouluja, oppilaitoksia ja julkisuuden henkilöitä.

Tänä vuonna panostetaan erityisesti tapahtumien näkyvyyteen. Vantaan kaupunki näkyy entistä enemmän tapahtumissa.

Sisäinen tarkastus

Sisäisen tarkastuksen tarkastustyö on toteutunut vuosisuunnitelman mukaisesti. Vuoden 2023 alusta voimaantulleen ilmoittajansuojelulain edellyttämä väärinkäytösepäilyjen ilmoituskanava on otettu käyttöön säädöksen edellyttämässä aikataulussa 1.4.2023. Talousarvio tulee vuositasolla alittumaan.

13 KASVATUS JA OPPIMINEN

Toimialan talousarvion toteumaennuste

1 000 €	TP 2022	TA 2023	TOT 1-4	TOT-%	Ennuste
TOIMINTATULOT	39 469	37 630	13 211	35	37 602
TOIMINTAMENOT	-507 760	-525 714	-165 191	31	-527 053
TOIMINTAKATE	-468 290	-488 084	-151 979	31	-489 451

Palvelualueittain toteuma

1 000 €	TA yhteensä	Toteuma	Toteuma %
Kasvatus ja oppiminen			
Toimintatulot	37 630	13 211	35
Toimintamenot	-525 714	-165 191	31
Toimintakate	-488 084	-151 979	31
Kasvatus ja oppiminen, bruttoyksiköt yhteensä			
Toimintatulot	35 704	11 778	33
Toimintamenot	-452 227	-142 548	32
Toimintakate	-416 523	-130 770	31
Kasvatuksen ja oppimisen lautakunta			
Toimintamenot	-90	-26	29
Toimintakate	-90	-26	29
Yhteiset palvelut			
Toimintatulot	400	550	137
Toimintamenot	-5 923	-1 614	27
Toimintakate	-5 523	-1 064	19
Perusopetus			
Toimintatulot	18 143	4 812	27
Toimintamenot	-232 361	-73 139	31
Toimintakate	-214 218	-68 326	32
Varhaiskasvatus			
Toimintatulot	16 573	6 287	38
Toimintamenot	-199 228	-63 385	32
Toimintakate	-182 655	-57 098	31
Svenskspråkiga servicen			
Toimintatulot	589	129	22
Toimintamenot	-14 626	-4 384	30
Toimintakate	-14 037	-4 255	30
Toisen asteen koulutus netto			
Toimintatulot	1 926	1 433	74
Toimintamenot	-73 487	-22 642	31
Toimintakate	-71 561	-21 209	30

1 000 €	TA yhteensä	Toteuma	Toteuma %
Lukiot			
Toimintatulot	1 301	1 205	93
Toimintamenot	-31 624	-9 600	30
Toimintakate	-30 323	-8 395	28
Ammatillinen koulutus			
Toimintatulot	625	228	36
Toimintamenot	-41 863	-13 042	31
Toimintakate	-41 238	-12 814	31

Valtuustoon nähden sitovat määrärahat taulukossa on rasteroitu.

Kasvatuksen ja oppimisen kärkihankkeen Oppimiskampuksen hankeorganisaatiota on kehitetty ensimmäisellä vuosikolmanneksella. DigiOne-hankkeen etenee yhdessä hankekumppaneiden kanssa ja ensimmäiset pilottikoulut aloittavat käytön lokakuussa.

Varhaiskasvatuksen palvelusetelin kasvanut käyttö sekä perusopetuksen lisääntyneet vammaisoppilaiden määrät aiheuttavat lisätalousarviopainetta toimialan menomäärärahoihin. Lisätalousarvion tarvetta arvioidaan syksyllä. Lakimuutoksen takia varhaiskasvatuksen tulot arvioidaan toteutuvan talousarviota alhaisemmalla tasolla. Vammaisten lasten päivä- ja lomatoiminnasta saadaan taas ennakoitua enemmän tuloja.

Talousarvion toteutuminen 2023

Suomen – ja ruotsinkielisen varhaiskasvatuksen toimintatuottojen arvioidaan toteutuvan talousarviota alhaisemmalla tasolla johtuen 1.3.2023 voimaan tulleesta asiakasmaksulain muutoksesta, jolloin maksujen määräytymisen perusteena käytettäviä tulo rajoja nostettiin 33 prosenttia. Asiakasmaksulain muutos vahvistettiin vuoden 2023 talousarvion hyväksymisen jälkeen.

Perusopetuksen palvelualue ja Vantaan ja Keravan hyvinvointialue ovat allekirjoittaneet vammaisten lasten päivä- ja lomatoiminnan järjestämistä koskevan sopimuksen ja sen perusteella Vantaa laskuttaa hyvinvointialuetta vuonna 2023 2,65 milj. euroa. Tämän osalta tuloja saadaan 0,85 milj. euroa ennakoitua enemmän.

Varhaiskasvatuspalvelujen huomattavaa henkilöstövajetta on edelleen paikattu ostopalveluilla. Henkilöstövaje johtuu henkilöstön erittäin haasteellisesta saatavuudesta, lisääntyneistä sairauspoissaoloista ja tuen tarpeisten lasten

avustajatarpeista. Talousarvion toteumassa tämä näkyy henkilöstökulujen alituk-
sena sekä palvelujen ostojen ylityksenä.

Yksityisen varhaiskasvatuksen piirissä on 160 lasta enemmän kuin talousarviovai-
heessa ennakoitiin. Lapsimäärän kasvu kasvattaa palvelusetelikustannuksia arvi-
olta 1,3 milj. euroa. Lisäksi varhaiskasvatustalouden muutos lasten tuesta ja siihen liit-
tyen maksettava korotettu palveluseteliarvo kasvattavat palvelusetelikustannuksia.

Vammaisten lasten ennakoitua suurempi määrä (5 uutta ryhmää) aiheuttaa lisäta-
lousarviopainetta perusopetuksen määrärahoihin.

Toisen asteen koulutuksen palvelualueella mm. opiskelijoiden ateriamaksuihin ja
tarvikkeisiin kohdistuvat kulut ovat palanneet koronaa edeltäville tasoille lähiopek-
sen pyöriessä normaalisti. Oppisopimuskoulutuksessa muilta koulutuksen järjestä-
jiltä on hankittu tietopuolista koulutusta aiempaa enemmän, koska oppisopimuksia
on tehty enemmän tammi-maaliskuussa kuin edellisenä vuonna. Näin ollen kuluja
on ollut enemmän, mutta myös opiskelijavuosikertymä on huomattavasti suurempi.

Toiminnan kehittäminen ja keskeiset muutokset

DigiOne-hankkeen kehitystyö etenee seitsemän kunnan (Vantaa, Espoo, Jyväskylä,
Lahti, Oulu, Tampere, Turku) ja Kuntien Tieran yhteistyönä. Osaa hallinnon ja asi-
oinnin kokonaisuuksista ja prosesseista (esim. oppilaaksiotto, koulukuljetus, peda-
gogisen tuen kokonaisuus sekä aamu- ja iltapäivätoiminta) määrittellään vielä kun-
tien asiantuntijoiden kanssa. Kevään aikana on tehty hankkeen ja käyttöönoton tar-
kempaa aikataulutusta. Ensimmäiset pilottikoulut ottavat DigiOnen palvelut käyttöön
lokakuussa 2023, muut peruskoulut vaiheittain tämän jälkeen. Lukiokoulutuksen
käyttöönotosta tehdään tarkempaa suunnitelmaa toukokuussa 2023.

Oppimiskampus –hankkeen hankeorganisaatiota on kehitetty alkuvuonna aloitta-
malla hanketoimiston rekrytoinnit sekä nimeämällä seurantatoimikunta. Kaupungin
kampukselle suunniteltujen tilojen tarveselvitykset valmistuivat ja oppilaitostilojen
osalta on siirrytty hankesuunnitelmavaiheeseen. Asemakaava on päätöksenteko-
prosessissa ja markkinavuoropuhelua on jatkettu. Kampuksen yritysverkoston ja
oppilaitoskumppanien välinen vuoropuhelu käynnistettiin. Lisäksi kampushank-
keelle järjestetään nimikilpailu.

Toisen asteen koulutuksen palvelualueella on aloitettu joustavien oppimisen polku-
jen ihmislähtöinen kehittäminen kilpailutetun Arctic Factoryn kanssa. Kieli- ja

kulttuuritietoisuuden kehittämisessä monikulttuurisuusasian koordinaattorit aloittaneet sekä Variassa että lukioissa. Varia on keskeisenä toimijana mukana Vantaan TE2024 valmistelussa. Tammi-helmikuun vaihteessa Kerava jäi pois yhteisestä valmistelusta.

Varian hakijapalveluiden kehittäminen on edennyt pilotoinnilla, henkilöstön rekrytoinnilla sekä yhteisten käytäntöjen ja periaatteiden muodostamisella. Käytännössä jatkuvan haun väylä on muutettu oman järjestelmän sijaan valtakunnalliseen Opinpolkuun logistiikan, sosiaali- ja terveysalan sekä TUVA-koulutuksen osalta, mikä on edellyttänyt myös teknisen rajapinnan rakentamista järjestelmien välille.

Oppisopimuskoulutuksen opiskelijamäärä on alkuvuoden osalta lisääntynyt merkittävästi edellisen vuoden samaan ajankohtaan verrattuna.

Kiusaamisen ehkäisyn ja puuttumisen -toimenpideohjelma koskee koko kasvatuksen ja oppimisen toimialaa. Palvelualueet ovat tarkentaneet sisältöjä omaan toimintaympäristöönsä soveltuviksi ja tekevät ennaltaehkäisevää työtä eri toimintamalleilla esim. seitsemäsluokkalaisten tunnetaito-opetusta. Turvallisempi tila- periaatteet on jalkautettu jokaiseen yksikköön. SchoolDay- ja Someturva-sovelluksia käytetään hyvinvointitiedon seuraamiseen. Toimialalle on palkattu kiusaamiseen puuttumisen erityisasiantuntija, joka konsultoi yksiköitä ja koordinoi pitkittyneiden kiusaamisten selvittelyä ja sovittelua. Lisäksi kaupunki aloittaa yhteistyön Aseman lasten ja heidän K-0-toimintansa kanssa. Peruskouluille pilotoidaan 10 + 1 kouluvalmentajaa. Viestintään panostetaan aiempaa enemmän ja nuoria osallistetaan viestinnän vaikuttavuuden suunnitteluun.

Esi- ja perusopetuksessa suunnitellaan lukuvuoden 2023–2024 opetusjärjestelyjä. Niihin liittyen todetaan seuraavaa: Valtio myönsi Vantaalle 4,8 milj. euroa erityisavustusta esi- ja perusopetukselle koulutuksellista tasa-arvon edistämiseen (KOTA). Yhdessä valtuuston myöntämän 1 milj. euron Vantaan oman KOTA-panostuksen ja valtion Korona-avustuksen kanssa voidaan lukuvuonna 2023–2024 pitää esi- ja perusopetuksen koulutuksellisen tasa-arvotoimenpiteet lukuvuoden 2022–2023 tasolla. Vantaan ja valtion Korona-rahoitus poistuu lukuvuodelta 2023–2024 (yhteensä vuositasevaikutus 3,7 milj. euroa).

Esi- ja perusopetus ovat yhdessä kilpailuttaneet erityisopettajien pätevyitysmiskoulutuksen, joka käynnistyy syksyllä 2023. Koulutukseen otetaan 40 perusopetuksen opettajaa ja 20 varhaiskasvatuksen opettajaa. Varhaiskasvatuksen lastenhoitajan

oppisopimusmahdollisuus alkaa 1.8. Varian ja Step-koulutusjärjestäjän yhteistyövoimin.

Varhaiskasvatuksen henkilöstön saatavuus on edelleen erittäin haasteellista toteutetuista lukuisista toimenpiteistä huolimatta. Opettajien vakansseista 445 (47 %) on täyttämättä tai niissä on ei-kelpoinen työntekijä. Erityisopettajien vakansseista vastaavasti 52 vakanssia (46 %). Varhaiskasvatuksen sosionomin tehtävänkuva on otettu käyttöön ja tehtävään rekrytoidaan jatkuvasti uusia työntekijöitä. Jatketaan saatavuustoimenpiteitä kaupunkitasoisen suunnitelman mukaisesti.

Varhaiskasvatuksen asiakastietojärjestelmä VaSan viivästymisen vuoksi raportointia ja tilastointia ei edelleenkään ole saatavissa ja se vaikuttaa moniin tiedolla johtamisen prosesseihin. Esim. Kuusikko- raporttiin 2022 ei saada Vantaan tietoja lapsimääristä. VaSan vaikeudet heijastuvat myös ruotsinkielisiin palveluihin

16 KAUPUNKIKULTTUURI JA HYVINVOINTI

Toimialan talousarvion toteumaennuste

1 000 €	TP 2022	TA 2023	TOT 1-4	TOT-%	Ennuste
TOIMINTATULOT	10 638	11 595	5 633	49	11 472
TOIMINTAMENOT	-74 437	-77 842	-23 639	30	-78 035
TOIMINTAKATE	-63 799	-66 247	-18 006	27	-66 563

Palvelualueittain toteuma

1 000 €	TA yhteensä	Toteuma	Toteuma %
Kaupunkikulttuuri ja hyvinvointi			
Toimintatulot	11 595	5 633	49
Toimintamenot	-77 842	-23 639	30
Toimintakate	-66 247	-18 006	27
Kaupunkikulttuuri ja hyvinvointi, brutto-yksiköt yhteensä			
Toimintatulot	10 227	4 951	48
Toimintamenot	-72 297	-21 898	30
Toimintakate	-62 071	-16 947	27
Kaupunkikulttuuri ja hyvinvointi lautakunta			
Toimintamenot	-80	-17	21
Toimintakate	-80	-17	21
Yhteiset palvelut			
Toimintatulot	745	396	53
Toimintamenot	-3 948	-1 385	35
Toimintakate	-3 204	-989	31
Kulttuuri- ja kirjastopalvelut			
Toimintatulot	472	310	66
Toimintamenot	-18 929	-6 076	32
Toimintakate	-18 456	-5 766	31
Liikunta			
Toimintatulot	5 538	1 953	35
Toimintamenot	-28 489	-8 505	30
Toimintakate	-22 951	-6 552	29
Nuoriso- ja yhteisöpalvelut			
Toimintatulot	1 704	1 660	97
Toimintamenot	-14 123	-4 170	30
Toimintakate	-12 419	-2 510	20

1 000 €	TA yhteensä	Toteuma	Toteuma %
Elinikäinen oppiminen, bruttoyksiköt			
Toimintatulot	1 768	631	36
Toimintamenot	-6 728	-1 745	26
Toimintakate	-4 960	-1 114	22
Elinikäinen oppiminen, nettoyksiköt yhteensä			
Toimintatulot	1 368	682	50
Toimintamenot	-5 544	-1 741	31
Toimintakate	-4 176	-1 059	25
Musiikkiopisto			
Toimintatulot	1 047	531	51
Toimintamenot	-4 447	-1 390	31
Toimintakate	-3 400	-859	25
Kuvataidekoulu			
Toimintatulot	322	152	47
Toimintamenot	-1 098	-351	32
Toimintakate	-776	-200	26

Valtuustoon nähden sitovat määrärahat taulukossa on rasteroitu.

Kaupunkikulttuurin ja hyvinvoinnin toimialan bruttoyksiköiden tulojen toteutuma on 37 prosenttia ja menojen toteutuma 30 prosenttia. Koko vuoden osalta tulojen ja menojen ennustetaan toteutuvan talousarvion mukaisina. Nettoyksiköiden toimintakatteiden toteutuma on 25, toimintakatteiden ennustetaan toteutuvan talousarvion mukaisina.

Talousarvion toteutuminen 2023

Toimialan talous on toteutumassa käyttösuunnitelman mukaisena. Tulotavoitetta haastaa riski joutua palauttamaan hankeavustuksia puutteellisesta kohdentuvista henkilöstömenoista johtuen. Lisäksi hyvinvointialueen ostojen vähentymisen vuoksi Aikuisopiston maksu- ja myyntituotot jäänevät budjetoidun.

Menoissa ylityspainetta tuo yleinen kustannustason nousu.

MEK:in talouden toteutuma on vielä alhainen johtuen rekrytointihidasteista sekä palkkakirjausten kohdistumisen haasteista.

Toiminnan kehittäminen ja keskeiset muutokset

Kaupunkitasoisen osallistuvan budjetoinnin mallin kehittäminen käynnistyi poikakitoimialaisen kehittäjäryhmän toimesta. Ensimmäinen kierros koko kaupungin osallistuvaa budjetointia alkaa näillä näkymin marraskuussa asukkaiden ideoinnilla ja syksyllä pohjustetaan asukasvuorovaikutus vaihetta valmistelemalla ohjeita ja viestinnän materiaaleja sekä kokoamalla yhteen tarvittavat työryhmät ja verkostot toimialoittain ja suuralueittain.

Hyvinvoinnin ja terveyden edistämistyössä alkuvuosi on kulunut lakisääteisen hyvinvointiraportoinnin parissa. Sote-uudistuksen jälkeen on havaittu puutteita hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen resurssoinnissa, koska kunnille on jäänyt velvoittavia tehtäviä osa-alueista, joita tehneet työntekijät ovat siirtyneet hyvinvointialueelle. Hyvinvointialue on käynnistänyt lakisääteiset, alueelliset hyte-neuvottelut, joihin Vantaan kaupungin edustus on osallistunut.

Harrastusten Vantaa -hankkeessa kevätlukukausi toteutui suunnitelman mukaisesti kevätlukukausi noin 250 viikoittaisen harrastusryhmän ja noin 3 000 osallistujan voimin. Karvi toteutti Harrastamisen Suomen mallin valtakunnallisen arvioinnin, jossa Vantaa toimi yhtenä esimerkkikuntana. Valmistautuminen uuteen hankekauteen on käynnistynyt avustushakemuksen laadinnalla ja kilpailutuksen valmisteluna. kilpailutuksen valmistelua.

Kuusijärven kärkihankkeen palvelukokonaisuudelle valmistellaan hallintomallia. Esteetön tulentekopaikka valmistuu kesäksi ja pysäköintialue kokonaisuudessaan syksyksi. Kävijäseurantaa, reittiviittoja ja esteetöntä uimapaikkaa suunnitellaan. Uusien palvelurakennusten hankesuunnitelma hyväksyttiin lautakunnissa, asukkaita on osallistettu ja suunnittelutyö jatkuu vuoden 2023 loppuun. Uusista palvelurakennuksista kahden savusaunan, infokatoksen ja yleisten wc-tilojen rakentaminen alkaa vuonna 2024.

Uusi **MEK-ohjelma** vuosille 2023–2025 (ts. **Sosiaalisesti kestävä Vantaa -strategiateema**), joka hyväksyttiin kaupunginhallituksessa marraskuussa 2022, on käynnistynyt vaihtelevasti. Tällä hetkellä toimenpiteistä arviolta 13 toteutuu täysin, 13 toteutuu osittain sekä 2 ei toteudu lainkaan. Rekrytointihaasteet ovat viivästyttäneet useiden toimenpiteiden käynnistymistä.

Elinikäisen oppimisen uuden palvelualueen toimintakulttuuria ja johtamista kehitetään, mihin liittyy myös koko henkilöstöä koskevia kehittämistoimenpiteitä ja osaamisen kehittämistä. Saavutettavuutta lisätään mm. tavoittelemalla hallittua kasvua ja palveluiden monipuolistamista, mikä edellyttää lisäresurssia henkilöstön palkkaamiseen. Kehittämisen suunnittelutyö on käynnistetty.

Maahanmuuttajakoulutus ja aikuisten perusopetus kasvavat edelleen, mihin liittyy suomi toisena kielenä -opetuksen ja kotouttamiskoulutuksen lisääminen ja kehittäminen. Aikuisten perusopetusta järjestetään ja kehitetään yhteistyössä Kason kanssa, tähän liittyvä opetussuunnitelman uudistaminen on käynnissä. Maahanmuuttajakoulutuksen ja aikuisten perusopetuksen kasvua hankaloittaa tilan puute; lisätilaa on etsitty, etsiminen jatkuu yhä.

Taiteen perusopetuksen musiikin yleisen oppimäärän opetussuunnitelman laadintyö on meneillään ja se saadaan valmiiksi vuoden 2023 aikana. Yleistä oppimäärää pilotoidaan jo syksyn aikana muutamalla ryhmällä. Yleisen oppimäärän opetussuunnitelma otetaan laajemmin käyttöön elokuussa 2024. Musiikin varhaiskasvatuksen toiminnan kehittäminen on käynnissä. Tavoitteeksi on asetettu Kuvataidekoulun oppilasmäärän saaminen koronaa edeltävälle tasolle.

Palvelualueen oppilaitosten näkyvyyttä parannetaan sekä kehitetään näyttely- ja tahtumatoimintaa.

Myös **kulttuuri- ja kirjastopalveluissa** on meneillään uuden palvelualueen muodostusvaihe. Palvelualueelta 26 henkilöä osallistuu vuoden kestävään tuotekehittäjän erityisammattitutkinnon suorittamiseen, jossa haemme uusia tulevaisuuden edellyttämiä yhteisiä toimintatapoja ja -malleja teemalla "Ikkunoita uuteen".

Vantaan kulttuurilapset -toiminta vuonna 2023 ja sen jälkeen syntyneille on käynnistynyt. Ilmoittautumisia mukaan toimintaan on kevätkaudella tullut odotettua hitaammin, mikä vaatii panostusta viestintään ja markkinointiin.

Tempo-orkesteritoiminnan siirtyminen hallinnollisesti musiikkiopistosta lasten ja nuorten kulttuuripalveluita saattaa tuoda mukanaan taloudellisia haasteita.

Häkansbölen kartanoalueen kehittämistyössä on aloittanut projektikoordinaattori. Alueen visio- ja hallintomalliesitystä on valmisteltu päätöksentekoon. Lisäksi on

aloitettu seuraavien vuosien toimintasuunnitelmien suunnittelu, osallisuustoimenpiteet sekä kesän tapahtumatuotannon koordinointi.

Vantaan juhlavuosi 2024 suunnittelun ja valmistelun aloittaminen, mutta varsinainen työ käynnistyy seuraavan raportointikauden aikana, kun uusi koordinaattori on aloittanut tehtävässään.

Asiakkaiden lainat ja käynnit kirjastoissa ovat lisääntyneet viime vuoteen verrattuna. Kirjastopalveluiden alkuvuosi on merkinnyt paneutumista uuden Kivistön kirjaston käyttöön saamiseen liittyviin asioihin sekä kalustekilpailutusten käynnistämiseen että uuden henkilöstön rekrytointeihin. Uusi hanke on käynnistynyt varhaiskasvatuksen kanssa monikielisten lapsiperheiden lukemiseen innostamiseksi. Tikkurilan kirjastotalon peruskorjauksen hankesuunnitelma valmistuu keväällä. Helmet-kirjastojen yhteistyönä on työstetty uutta hakuportaalia: Helmet-Finnan käyttöönottoa.

Liikunnan palvelualueen toiminta on toteutunut suunnitellusti. Vantaan liikkumisohjelman laatiminen on käynnistynyt. Ohjelmassa luodaan koko kaupungin yhteiset tavoitteet ja konkreettiset toimenpiteet, joiden avulla lisätään asukkaiden arkiliikunnasta ja fyysistä aktiivisuutta.

Hakunilan tekojäiden ja lähiliikuntapaikkojen rakentaminen etenevät. Elmon urheilupuiston esirakentaminen ja uimahallin suunnittelu jatkuvat.

Nuoriso- ja yhteisöpalveluiden uusi palvelualue on käynnistynyt ja alkuvuosi on mennyt järjestäytyessä. Yhteisöpalveluiden liittyminen palvelualueeseen on sujunut hyvin ja yhteistyötä on lähdetty rakentamaan.

Alueellisessa nuorisotyössä alkuvuodesta syventynyt henkilöstöpula vaikuttaa voimakkaasti erityisesti työssä jaksamiseen ja kehittämiseen. Henkilöstön saatavuuteen on ryhdytty tekemään toimenpiteitä esimerkiksi viestinnän keinoin ja isompi kampanja Seuren kanssa on käynnistymässä.

Nuorten aikuisten harrastustoimintaan on todella paljon tulijoita ja määriä on välillä jouduttu rajaamaan henkilöstömäärien vuoksi. Nuorten aikuisten omaehtoisia toimintamuotoja pyritään kehittämään.

Rinnalla kulkien nuorisotyö laskuun –hanke on päättymässä heinäkuun lopussa. Hankkeen tulokset ovat olleet erittäin hyvät (noin 300 mukana olleesta nuoresta noin 63 % on työllistynyt tai ohjautunut opintoihin). Toiminta pyritään vakinaistamaan. Etsivä nuorisotyö sai Avilta tulevan kauden rahoituspäätöksen ja etsivä jatkaa 15 hengen työntekijäresurssilla myös seuraavan vuoden.

MEK-rahoituksella aloittavat yhteisökehittäjät tuovat lisäpanoksia alueelliseen yhteisötyön kehittämiseen. Ruoka-avun jakomäärissä oli uhkakuva laskusta hävikki-ruuan vähentyessä. Asiaan on puututtu ja jakomäärät saatu pidettyä ennallaan laajentamalla yhteistyökumppaniverkosta.

Sovittelutoimisto liittyi yhteisöpalveluihin vuoden alusta hyvinvointialueuudistuksen myötä. Siirtymä on sujunut hyvin ja sovittelutoimisto jatkaa lakisääteistä toimintaansa uudella palvelualueella.

14 KAUPUNKIYMPÄRISTÖ

Toimialan talousarvion toteumaennuste

1 000 €	TP 2022	TA 2023	TOT 1-4	TOT-%	Ennuste
TOIMINTATULOT	288 885	286 088	89 041	31	286 088
TOIMINTAMENOT	-266 241	-240 034	-76 522	32	-243 427
TOIMINTAKATE	22 644	46 054	12 518	27	42 661

Palvelualueittain toteuma

1 000 €	TA yhteensä	Toteuma	Toteuma %
Kaupunkiympäristö			
Toimintatulot	286 088	89 041	31
Toimintamenot	-240 034	-76 522	32
Toimintakate	46 054	12 518	27
Kaupunkiympäristölautakunta yhteensä			
Toimintatulot	5 924	2 222	38
Toimintamenot	-15 237	-4 264	28
Toimintakate	-9 313	-2 041	22
Kaupunkiympäristölautakunta			
Toimintamenot	-167	-24	14
Toimintakate	-167	-24	14
Yhteiset palvelut			
Toimintamenot	-2 413	-642	27
Toimintakate	-2 413	-642	27
Kaupunkirakenne ja ympäristö			
Toimintatulot	5 924	2 222	38
Toimintamenot	-12 657	-3 598	28
Toimintakate	-6 733	-1 376	20
Kaupunkitilalautakunta yhteensä			
Toimintatulot	280 164	86 819	31
Toimintamenot	-224 797	-72 259	32
Toimintakate	55 367	14 560	26
Kaupunkitilalautakunta, bruttoyksiköt yhteensä			
Toimintatulot	82 347	20 648	25
Toimintamenot	-130 722	-42 169	32
Toimintakate	-48 375	-21 521	44
Kaupunkitilalautakunta			
Toimintamenot	-80	-9	12
Toimintakate	-80	-9	12

1 000 €	TA yhteensä	Toteuma	Toteuma %
Kadut ja puistot			
Toimintatulot	27 134	8 742	32
Toimintamenot	-39 613	-12 958	33
Toimintakate	-12 479	-4 216	34
Joukkoliikenne			
Toimintatulot	12 117	4 087	34
Toimintamenot	-62 300	-20 881	34
Toimintakate	-50 183	-16 794	33
Kiinteistöt ja tilat			
Toimintatulot	43 096	7 819	18
Toimintamenot	-28 729	-8 321	29
Toimintakate	14 367	-502	-3
Kaupunkitilalautakunta, nettoyksiköt yhteensä			
Toimintatulot	197 817	66 171	33
Toimintamenot	-94 075	-30 090	32
Toimintakate	103 742	36 081	35
Kiinteistöt ja tilat netto			
Toimintatulot	192 370	63 885	33
Toimintamenot	-89 088	-27 878	31
Toimintakate	103 282	36 006	35
Varikko			
Toimintatulot	5 447	2 287	42
Toimintamenot	-4 987	-2 212	44
Toimintakate	460	75	16

Valtuustoon nähden sitovat määrärahat taulukossa on rasteroitu.

Vantaan ratikan suunnittelu on loppusuoralla. Kolmivuotisen jatkosuunnitteluvaiheen tulokset ja ratikan vaikutukset kokoava hankesuunnitelma on valmistunut. Alkavia asuinkerrostalohankkeita on aiempia vuosia vähemmän ja tonttikysyntä on vähäistä. Pientaloja rakennetaan viime vuosien tapaan. Kaupunkikeskusten suunnittelu etenee ja useita kaavamuutoksia on vireillä.

Käyttötalouden menojen ennustetaan ylittyvän 3,4 milj. euroa johtuen katujen ja puistojen kunnossapitokustannusten sekä tilahallinnan energiakustannusten ylityksestä. Toimitilainvestointien ennustetaan alittuvan 7,6 milj. euroa, mutta julkisen käyttöomaisuuden ylittyvän 8 milj. euroa. Toimialan sitovien tavoitteiden ennustetaan toteutuvan pääosin.

Talousarvion toteutuminen 2023

Käyttötalouden toimintakulujen arvioidaan ylittyvän katujen ja puistojen rakentamis- ja kunnossapidossa 2 milj. euroa ja tilahallinnan lämmitys- ja sähkökustannuksissa noin 0,9 milj. euroa. Lisäksi ylitystä on tulossa kiinteistönhoidossa sekä HSL:n kuntaosuuslaskutuksen muutoksen takia. Kunnossapitoluonnon korkea käyttöaste alkuvuonna on lisännyt varikon polttoaine- sekä huolto- ja korjauskuluja, mutta nettotavoite on kuitenkin saavutettavissa.

Joukkoliikenteen lipputulot olivat vuoden 2019 tasolla. HSL:n alkuvuoden 2023 matkustajamäärät olivat koko HSL-alueella noin 15 prosenttia pienemmät kuin vuonna 2019. Kuntaosuuslaskutuksessa on siirrytty käyttämään Espoon ja Helsingin mallia, mikä nostaa 2023 kuluja noin 0,3 milj. euroa.

Kaupunkiympäristön kokonaisinvestointien arvioidaan ylittyvän 0,4 milj. euroa. Julkisen käyttöomaisuuden investointien toteuma on vuoden ensimmäisellä kolmanneksella ollut maltillinen, mutta loppuvuoden toteuma tulee ylittämään varatut määrärahat. Määrärahojen ylitys aiheutuu sopimus- ja avustusvelvoitteiden täyttämisestä sekä rakennuskustannusten noususta. Ylitys painottuu liikennealueisiin (5,5 milj. euroa) ja urheilu- sekä virkistysalueisiin (2,3 milj. euroa). Toimitilainvestointien enustetaan alittavan määrärahat noin 7,6 milj. euroa hankkeiden viivästymisten vuoksi. Kaupunginvaltuusto hyväksyi maaliskuussa kiinteän omaisuuden ostoja 16 milj. euron määräraha- ja lainakorotuksen johtuen varsinkin Kielotie 13:n tontin ostosta.

Toiminnan kehittäminen ja keskeiset muutokset

Vantaan kaupunkikeskusten kehittäminen etenee. Tikkurilan keskustan kaavarunko on hyväksytty kaupunginhallituksessa ja Aviapoliksen keskustan kaavaluonnos tuodaan toukokuussa päätöksentekoon. Keskustojen kaavahankkeet ovat edenneet myös mm. Myyrmäessä, Kivistössä ja Korsossa. Jokiniemen kampuksen kaavamuutosta on esitelty lautakunnalle huhtikuussa.

Yleisen rakentamisen suhdanteen takia alkavia asuinkerrostalohankkeita on alkuvuodesta ollut selvästi viime vuosia vähemmän. Myös kerrostalotonttien kysyntä on vähentynyt. Markkinan hiljeneminen ei näy vielä tänä vuonna valmistuvan kerrostalotuotannon määrässä, joten asuntotuotannon vuotuinen MAL-tavoite, 2 640 asuntoa, täytyy. Alkuvuonna hyväksytyissä asemakaavoissa on yhteensä noin

17 000 k-m² uutta asuntokerrosalaa. Ennuste koko vuoden asuntokerrosalakertymästä on noin 300 000 k-m², mikä ylittää vuosittaisen tavoitteen 240 000 k-m². Ennusteeseen sisältyy useita asuntohankkeita, joissa on kaupungin toiminnasta riippumattomia epävarmuustekijöitä. MAL 2023 -suunnitelmaluonnoksen lausuntovaihe siirtyi vuodenvaihteesta keväämmälle luonnoksen viimeisten muutosten takia, mikä siirtää sen hyväksymiskäsittelyn alkusyksyyn.

Vantaan ratikan vaikutustenarvioinnit ja kustannusarviot ovat valmistuneet, ja hankesuunnitelman hyväksyminen ja esitys ratikan rakentamisesta on edennyt kaupunkitilalautakunnasta kaupunginhallituksen käsittelyyn. Ratikan kaupunkikehitystä viitoittava kaavarunko valmistui alkuvuodesta hyväksymiskäsittelyyn. Ratikan asemakaavoista ja katusuunnitelmista noin puolet on asetettu ehdotuksina nähtäville, ja asemakaavoista ensimmäiset kuusi on hyväksytty. Viestinnässä on painotettu selkeää informaatiota ratikan tuloista ja kustannuksista. Huhtikuussa järjestettiin ratikasta kaikille avoin infotilaisuus hybridimallilla.

Pientaloasumisen lisäämiseen tähtäävän pientalo-ohjelman tilannekatsaus esiteltiin kaupunkiympäristölautakunnalle helmikuussa. Kehitys pientalojen rakennusluvissa on ollut hyvää myös tänä vuonna. Pientaloasemakaavoja on vireillä useita, mutta käynnissä on myös kriittistä keskustelua uusien pientaloalueiden rakentamisesta yleiskaavan rakentamisalueille nykyisiin metsiin. Lehmustontie 2 kaavamuuotos on ollut nähtävillä huhtikuussa. Omakotitontteja on jatkuvassa myynnissä Hämevaarasta, Vapaalasta, Ylästöstä ja Simonkylästä. Tonttien kysyntä on ollut alkuvuodesta vähäistä ja tontteja on myyty vain yksi.

Resurssiviisauden tiekarttaa toteutetaan kaupunkiympäristön toimialalla 142 toimenpiteellä, joiden eteneminen raportoidaan Ympäristövahti-järjestelmään. Kaupunki on maankäytön keinoin edistänyt Vantaan Energian hiilinegatiivisuus-hankkeita, kuten Power to Gas -laitosta ja rakennuslupavaiheeseen edennyttä maanalaista lämmön kausivarastoa. Luonnos uudistetuista ympäristönsuojelumääräyksistä on ollut nähtävillä alkuvuonna, ja lintujen temavuoden runsas luontoretkitarjonta on jo alkanut.

Sote- ja Pela-kiinteistöjen myynnin valmistelu etenee osin suunnitellusti. Myyntineuvonannon kilpailutus valmistuu huhtikuun lopulla. Vantaa-Kerava hyvinvointialueen käyttämien kiinteistöjen, jotka kaupunki on päättänyt laittaa myyntiin, vuokrasopimusneuvotteluja ei ole aloitettu hyvinvointialueen aikataulujen takia.

Asuinhuoneistoja on myyty yhdeksän kappaletta (788 000 euroa). Vuoden alussa hyvinvointialueelle siirtyi myös 119 ajoneuvoa.

Edellytyksiä uusille työpaikoille on luotu. Koivuhaassa myytiin tontin laajennusosa, joka mahdollistaa yrityksen työpaikkalisäyksen noin 400–500 henkilöllä. Vehkalan yritysalueelta vuokrattiin tontit kahdelle rakennusalan yritykselle, jotka työllistävät yhteensä noin 75 henkilöä. Vehkalan kinkereiden työpaikka-alueen kaavamuutos on nähtävillä huhtikuussa, ja Vehkalan länsiosan työpaikka-alueiden kaavoituksen lähtökohtia on selvitetty.

Kuusijärven pysäköintialueen laajennus ja grillipaikka ovat rakenteilla. Kuusijärven uutta hallintomallia on kehitetty yhteistyössä kaupunkikulttuurin toimialan kanssa.

Vantaan Tikkurilankosken puistoalueet veivät voiton Vuoden Ympäristörakenne 2022 -kilpailussa. Kaupungin katuverkolla otettiin käyttöön myös ensimmäiset nopeusvalvontakamerat yhteistyössä poliisin kanssa.

Myönteisen erityiskohtelun ohjelman (MEK) viime vuoden katujen ja puistojen hankkeita ja toimenpiteitä jatketaan. Kohteiden toteutus painottuu kesäkaudelle.

RAHASTOT

Asuntolaina-, kiinteistö- ja rakentamisrahasto

Asuntolaina-, kiinteistö- ja rakentamisrahaston tarkoitus on edistää asuntotuotantoa, kiinteistöjen ja kiinteän omaisuuden hankintaa ja kehittämistä sekä talon- ja infrastruktuurin rakentamista ja elinkeinopolitiikan tukemista.

Rahaston pääoma oli vuoden 2022 tilinpäätöksen mukaan 100.223.293,61 euroa. Lainasaamisten määrä oli 68.852.182,86 euroa. Arvio vuoden 2023 aikana rahastoon palautuvista lyhennyksistä on 9.112.373,62 euroa ja koroista 2.371.670,05 euroa. Rahaston käytettävissä oleva määrä vuoden 2023 alussa on 31.371.110,75 euroa.

Alkuvuonna 2023 rahastosta ei ole myönnetty uusia lainoja tai avustuksia.

Vahinkorahasto

Ensimmäisen vuosineljänneksen aikana rahastosta on maksettu noin 535 000 euroa, josta noin 21 000 euroa on toiminnasta aiheutuneita vahinkoja, noin 510 euroa vastuuvahinkoja ja noin 514 000 euroa vakuutusmaksuja.

Toteutumistietojen perusteella käyttösuunnitelman arvioidaan toteutuvan.

INVESTOINNIT

1 000 €	TA 2023	TOT 1-4	TOT-%	Ennuste
INVESTOINTITULOT	6 013	1 324	22,0	6 013
Rakentaminen	-93 190	-15 528	16,7	-85 600
Uudisrakentaminen	-46 830	-8 850	18,9	-42 000
Korjausrakentaminen	-44 570	-6 653	14,9	-41 900
Vuokra- ja osaketilojen muutostyöt	-1 790	-25	1,4	-1 700
Aineeton omaisuus	-7 950	-1 845	23,2	-8 039
Julkinen käyttöomaisuus	-39 000	-11 410	29,3	-47 000
Liikennealueet	-24 760	-7 274	29,4	-30 300
Urheilualueet	-2 920	-290	9,9	-4 500
Virkistysalueet	-615	-643	104,5	-1 300
Ympäristörakentaminen	-3 855	-749	19,4	-3 700
Yhteishankkeet	-850	-343	40,3	-1 200
Vantaan ratikka	-6 000	-2 111	35,2	-6 000
Irtain omaisuus	-9 805	-1 148	11,7	-9 805
Kiinteä omaisuus	-26 000	-7 488	28,8	-26 000
Osakkeet ja osuudet	-3 800	0	0,0	-3 800
INVESTOINTIMENOT	-179 745	-37 419	20,8	-180 245
INVESTOINNIT NETTO	-173 733	-36 095	20,8	-174 232

Rakentaminen

Toimitilainvestointeihin on vuodelle 2023 käytettävissä 93,13 milj. euroa. Investointien ennustetaan tänä vuonna alittavan määrärahat noin 7,6 milj. euroa.

Uudisrakentaminen

Uudisrakennusten investointikustannusten ennustetaan alittavan määrärahat noin 4,8 milj. euroa. Alitus johtuu usean 2023 hankealoituksen siirtymisestä myöhemmään ajankohtaan. Hankkeiden aikataulupoikkeamat johtuvat henkilöresursseista, rakentamisen markkinatilanteesta sekä asemakaavoituksen, suunnitelmien ja rakentamisen valmistelun viiveistä.

Kuusijärven täydennysrakentaminen päästään aloittamaan työohjelmasta poiketen vasta vuoden vaihteessa, jolloin määrärahoja jää käyttämättä tänä vuonna 2,4 milj. euroa. Myös Karhunkierroksen päiväkodin hankevalmistelu ja asemakaavoitus ovat vielä kesken, jolloin määrärahoista jää käyttämättä 1,4 milj. euroa. Kelokuusen päiväkodin rakentamiseen käytetään tänä vuonna 1,0 milj. euroa budjetoitua vähemmän.

Ensimmäisellä osavuosisikatsausjaksolla (1–4/2023) valmistui osin kaupungin rahoituksella toteutettu Kivistön koulualueen pysäköintilaitos. Rakennusvaiheessa olivat Latupuiston, Kelokuusen, Korson ja Patotien päiväkodit.

Suunnitteluvaiheessa olivat Kanniston koulun II vaihe, Aviapolis II päiväkotit, Karhunkierroksen päiväkotit, Mårtensdals bildningsrum päiväkotit, Elmon uimahalli, Hoiwatila Vuorikummun laajennus ja Vaskivuoren lukion laajennus sekä Kytöpuiston, Itä-Hakkilan ja Ilolan koulujen yhteinen väistötilapaviljonki.

Tarveselvitys- ja hankesuunnitteluvaiheessa olivat Tikkurilan alueen koulun laajennus, Kaskelan I päiväkotit, Kivistön III päiväkotit, Kivistön päiväkotit II, Matarin päiväkotit, Tikkurilan II päiväkotit sekä Kuusijärvi-hanke.

Esiselvitysvaiheessa olivat Korso-Koivukylä kouluverkon esiselvitys vammaisopetuksen tilatarpeet huomioiden, Tikkurilan kouluverkkoselvitys mukaan lukien IB-linjan tilatarpeet sekä koko kaupungin kattava kirjasto- ja asukaspalveluiden ja nuorisotoimitilaverkkoselvitys. Alkuvuodesta valmistuivat Kivistön kouluverkkoselvitys ja Hakunilan päiväkotiverkkoselvitys.

Konserniyhtiöiden uudishankkeita kaupungin toimitiloiksi ei valmistunut tarkastelujaksolla. Jokiuoman päiväkotit oli vielä alkuvuodesta rakennusvaiheessa.

VTK Kiinteistöt Oy:n hankkeista suunnitteluvaiheessa olivat Varia Vehkalan uudet toimitilat sekä Kansainvälisen koulun tilamuutokset ja pintaremontti. VTK Kiinteistöt Oy:n hankkeista hankevalmisteluvaiheessa olivat Oppimiskampuksella toisen asteen koulutuksen tilat Tikkurilan lukiolle, Ammattiopisto Varialle, Aikuisten perusopetukselle ja aikuisopistolle sekä Aviapoliksen uusi lukio ja Koillis-Vantaan liikuntahalli.

Kaupunkikonsernin ulkopuolisista vuokrahankkeista rakennusvaiheessa olivat 2023 valmistuva Kivistön palvelukeskittymä, josta kaupungille on vuokrattu kirjasto-, asukas- ja nuorisotiloja sekä leasing-hanke Ruusupuun päiväkotit.

Korjausrakentaminen

Korjausrakentamisen kustannusten ennustetaan alittavan määrärahat noin 2,67 milj. euroa. Arvioitu alitus johtuu pääosin henkilöstöresurssipulan aiheuttamista hankkeiden aikatauluviiveistä, materiaalien saatavuusongelmista sekä

päiväkotikorjausten väistötilojen puutteesta. Päiväkotihankkeet ajoitetaan väistötilojen käyttöajan mukaan.

Suurimmat poikkeamat työhjelmaan syntyvät Mårtensdals skolan peruskorjaus- ja muutostöiden aloituksen myöhästymisestä (1,0 milj. euroa) ja Leppäkorven puukoulun peruskorjauksen suunnittelun viivästymisestä (1,3 milj. euroa). Lisäksi Myyrmäen toimintakeskuksen peruskorjaus- ja muutostyöt odottavat vuokrasopimuksen hyväksymistä (1,1 milj. euroa).

Tarkastelujaksolla suurimmista hankkeista valmistuivat

- Vallinojan päiväkodin osittainen peruskorjaus
- Seljapolun päiväkodin osittainen peruskorjaus
- Länsimäen hammashoitolan muutostyöt
- Länsimäen terveysaseman hammashoitolan laajentaminen

Rakennusvaiheessa olivat

- Jokiniemen entisen lukion muutos- ja korjaustyöt
- Länsimäen terveysaseman maalauskorjaustyöt
- Kaupungintalon ikkunoiden uusiminen
- Ylästön päiväkodin osittainen peruskorjaus
- Mistelin päiväkodin osittainen peruskorjaus
- Kaivokselan koulun välttämättömät korjaustyöt
- Dickursby skola, vanhojen puuikkunoiden kunnostus/uusiminen
- Tikkurilan nuorisotalo Tonttulan korjaustyöt
- Katrinebergin kartanon ulkoalueiden korjaustyöt

Suunnitteluvaiheessa olivat

- Leppäkorven puukoulun peruskorjaus
- Hakunilan lisäoppimistilat
- Jokivarrenkoulun tilamuutokset
- Kanniston koulun tilamuutokset
- Kulomäen koulun tilamuutos- ja korjaustyöt
- Kytöpuiston koulun muutos- ja korjaustyöt
- Seutulan päiväkodin osittainen peruskorjaus
- Päiväkummun päiväkodin osittainen peruskorjaus
- Nissaksen päiväkodin osittainen peruskorjaus

- Kulttuuritehdas Vernissan peruskorjaus
- Vaskivuoren lukion korjaus- ja muutostyöt laajennuksen yhteydessä
- Mårtensdals skolan korjaus- ja muutostyöt
- Pähkinänsärkijän päiväkodin tekninen osakorjaus
- Nuorisotila Wintin talousrakennusten peruskorjaus
- Kulttuuritalo Martinuksen tapahtumapuiston rakentaminen
- Ylästön, Vallinojan, Päiväkummun, Nissaksen päiväkotien korjaustyöt

Tarveselvitys- tai hankesuunnitteluvaiheessa olivat

- Kivimäen koulun peruskorjauksen 2. vaihe
- Simonkallion koulun muutos- ja korjaustyöt
- Viertolan koulun muutos- ja korjaustyöt
- Tikkurilan kirjastotalon peruskorjaus
- Håkansbölen kartanon päärakennuksen peruskorjaus
- Päiväkotien osakorjaukset (Mistelli, Riihipelto, Seutula, Peltovuori, Jönsas ja Ankka-lampi)

Hyvinvointialueen hankkeista Myyrmäen toimintakeskuksen peruskorjaus ja Vuorikumpu hoivatiilojen korjaus- ja muutostyöt laajennuksen yhteydessä odottavat vielä vuokrasopimusten hyväksymistä.

Sisäilmaongelmien selvitys- ja korjaustyöt jatkuivat useissa kohteissa ja hankkeita toteutetaan erillismäärärahan puitteissa pääosin kesän aikana.

Energiansäästöhankeiden osalta sähköautojen latausasemien rakentaminen ja lämmitysjärjestelmien muutostyöt jatkuivat. Hakunilan urheilupuiston alueellinen energiaratkaisu oli suunnitteluvaiheessa.

Vuokra- ja osaketilojen muutostyöt

Vuokra- ja osaketilojen muutostöiden kustannusten ennustetaan toteutuvan lähes budjetin mukaisena. Budjetti on koottu pääosin varauksista pikaisia muutos- ja korjaustarpeita varten perustuen aikaisempien vuosien toteumiin. Lasten kulttuurikeskus Toteemin korjaustyöt olivat suunnitteluvaiheessa.

Sisäilmakorjausten arvioidaan toteutuvan 0,2 milj. euron budjetin mukaisesti.

Aineeton omaisuus

Aineettoman omaisuuden investointeja on toteutunut 1,7 milj. euroa. Investointiohjelman ennustetaan toteutuvan budjetin mukaisesti vuoden loppuun mennessä. Ohjelmasta valmistui mm. Digione hankkeessa useita integraatioita ja Matti -järjestelmän jatkokehitysprojektissa saatiin täydennettyä järjestelmän toiminnallisuuksia. Päätyneellä kvartaalilla lisäksi suljettiin projektit, joiden myötä tuotiin kuntalaisille paremmat tavat ilmoittautua, varata ja maksaa tapahtumiin ilmoittautuminen ja edellytykset parantaa kaupungin tilojen vapaa-ajan käyttöä.

Julkinen käyttöomaisuus

Hyvän suunnitelmatilanteen johdosta uusia hankkeita on saatu käynnistettyä rakentamishjelman mukaisesti. Talousarvion mukaisista määrärahoista on käytetty neljännes.

Merkittävimpiä käynnissä olevia liikennealueiden hankkeita ovat Manttaalitien ja Pyhtäänkorventien sekä Annefredin alueen kunnallistekniikka. Valmistuvia merkittävimpiä kohteita ovat Luhtitie, Riipiläntien 2. vaihe sekä Kiilan vesihuolto. Ympäristörakentamisen merkittävimpiä alkavia kohteita ovat Viherpuiston asukaspuisto ja Tikkurilan keskuspuiston itäosa. Urheilualueista jatkuvana kohteena on Hakunilan urheilupuiston tekojääkenttien rakentaminen sekä uutena Hakunilan urheilupuiston lumetuskontti. Virkistysalueiden osalta jatkuvat Kuusijärven alueen kehittämiskohteet. Yhteishankkeena valtion kanssa toteutettava Kehä III parantaminen valmistuu keuhällä 2023.

Vantaan ratikan suunnittelu on edistynyt katusuunnittelun, asemakaavoituksen ja kaavarunkotyön osalta. MAL-avustusta on myönnetty valtiolta vuosien 2021–2023 suunnittelukustannuksiin. Ratikan asemakaavaehdotuksista on käsitelty kaupunkiympäristölautakunnassa 16 kappaletta (noin 72 %), ja katu- ja puistosuunnitelmaehdotuksia on ollut nähtävillä 26 kappaletta (noin 46 %). Tarkoituksena on saada kaikki ratikan asemakaavat ja katu- ja puistosuunnitelmat nähtäville vuoden 2023 aikana.

Irtain omaisuus

Kaupunkistrategia ja -johdon toimialan irtaimen omaisuuden hankintoihin on Työllisyyspalveluiden Vernissakadun toimitilojen kalustamiseen varattu 50 000 euroa, josta on toteutunut tähän mennessä 6 prosenttia.

Kasvatuksen ja oppimisen toimialan irtaimen omaisuuden määrärahan ennustetaan toteutuvan suunnitelman mukaisesti.

Kaupunkikulttuurin toimialan irtaimen hankinnat ovat toteutumassa suunnitellusti.

Kaupunkiympäristön toimialan irtaimesta omaisuudesta saatujen tarjousten perusteella hankintasuunnitelma ajoneuvo- ja konekaluston osalta näyttää toteutuvan. Myös muiden hankintojen odotetaan toteutuvan katujen ja puistojen palvelualueella. Maatutkimuksen kairavaunun kilpailutuksen hankintapäätös on valmistelussa.

Kiinteä omaisuus

Vuoden 2023 talousarvioon oli budjetoitu kiinteistöt ja tilat palvelualueen käyttöön kiinteän omaisuuden ostoon 7 milj. euroa. Kaupunginvaltuusto hyväksyi 16 milj. euron määrärahakorotuksen kiinteän omaisuuden hankintoihin. Korotuksesta 10,65 milj. euroa aiheutuu Kielotie 13 tontin ostosta terveyst- ja hyvinvointikeskuksen tarpeisiin. Kielotie 13 tontin ostoa koskeva päätös lainvoimaistuu toukokuussa.

Kiinteää omaisuutta on hankittu vapaaehtoisin kaupun ja yhdellä etuosto-oikeuden käytöllä noin 13,7 ha strategisesti merkittäviltä alueilta esimerkiksi Hakkilasta, Korsosta ja Myllykylästä. Maanhankintoihin on käytetty noin 7,2 milj. euroa. Vuoden 2023 talousarvioon on budjetoitu maa-alueiden kunnostukseen 3 milj. euroa. Kulukehitys on alkuvuodesta ollut maltillinen, noin 0,2 milj. euroa.

Osakkeet ja osuudet

Osakemyyntejä on toteutunut 30.4. mennessä 0,4 milj. euroa. Talousarvioon on varattu osakkeiden hankintaa varten 3,8 milj. euroa. Ostoja ei ole toteutunut 30.4. mennessä.

HENKILÖSTÖ

Henkilöstömäärä	30.4.2022	30.4.2023
Kaupunkistrategia ja johto	532	509
Kaupunkikulttuuri	700	700
Kasvatus ja oppiminen	5 658	5 747
Kaupunkiympäristö	639	659
Yhteensä	7 429	7 615

Lähteet: Vuoden 2022 henkilöstömäärät on raportoitu eHIJAT-henkilöstötietojärjestelmästä sekä HUS Asvian Prima palkanlaskentajärjestelmästä. Vuoden 2023 henkilöstömäärät on raportoitu uudesta Hertta-henkilöstötietojärjestelmästä.

Taulukosta on vuoden 2022 osalta kokonaishenkilöstömäärästä poistettu vertailun sujuvoittamiseksi kokonaan Vantaan ja Keravan hyvinvointialueelle siirtynyt henkilöstö (Keski-Uudenmaan pelastustoimen liikelaitos, Sosiaali- ja terveystoimi sekä Suun terveydenhuollon liikelaitos). Määristä on vähennetty myös vuoden 2022 osalta kasvatuksen ja oppimisen toimialan oppilashuollosta Vantaan ja Keravan hyvinvointialueelle siirtyneet 100 henkilöä. Lisäksi henkilöstön yhteensä-luvusta on poistettu muilta toimialoilta Vantaan ja Keravan hyvinvointialueelle siirtyneiden laskennallinen määrä vertailun helpottamiseksi. Kasvatuksen ja oppimisen (93 hlöä) sekä Kaupunkikulttuuri ja hyvinvointi (141 hlöä) luvuista puuttuvat määräaikaiset sivuviranhaltijat.

Henkilöstömäärän ja palkkamenojen kehitys

Henkilöstömäärä kasvoi 186 hengellä edellisvuoden vastaavaan ajankohtaan verrattuna. Palkkamenot olivat 96,1 milj. euroa, joka on 4,9 milj. euroa (5,1 %) enemmän kuin edellisenä vuotena. Palkkamenoja kasvatti kuntapuolen sopimusratkaisu 2022–2025, jonka laskennallinen vaikutus palkkamenojen kasvusta selittää noin 2,5 prosenttia sekä henkilöstömäärän kasvu.

Palkkamenot 30.4.2022 tilanteesta ovat Vantaan kaupungin talousohjauksesta.

Henkilöstön saatavuus

Varhaiskasvatushenkilöstön rekrytointi ja rekrytointikäytäntöjen nopea muutos jatkuu: Rekrytoinnit ovat muuttuneet hakijalähtöisiksi keskitetyn rekrytointimallin piloitoinneissa. Hakijan toiveita kuunnellaan tarkasti ja vuoropuhelua käydään tiiviisti. Tämä tarkoittaa sitä, että keskitetty rekrytointi kierrättää kandidaatteja useammassa päiväkodissa ja hakija valitsee itselleen sopivamman tuntuksen yksikön ja esihenkilön. Prosessit saattavat venyä, joka haastaa myös keskitetyn rekrytoinnin resurssia.

Henkilöstön kehittäminen

Osaamisen kehittämistä on viety eteenpäin toimialoilla ja palvelualueilla laadittujen koulutussuunnitelmien mukaisesti. Osaamisen kehittämisen vuosikellot ja toimialojen osaamisen kehittämistyöryhmät toimivat toimialoilla suunnitelmien mukaisesti.

Vantaan kaupungin ammatillisen lisä- ja täydennyskoulutuksen / henkilöstökoulutuspalvelun tuottajana toimii Metropolia ammattikorkeakoulu. Yhteistyö Metropolian kanssa on vakiintunut toimintamuoto ja perustuu vuosikellopohjaiseen systemaattiseen osaamisen johtamisen malliin.

Esihenkilöille on toteutettu avoimena erilaisia valmennuksia johtamisen kehittämiseen. Näitä mm Esimiehenä Vantaalla- valmennus sekä erilaiset lyhyemmät esimiesten työpajat, luennot tai ryhmäcoaching-ohjelmat. Vantaan strategian painopiste Merkityksellistä työtä vaikuttavalla johtamisella näkyy edelleen johtamisosaamisen kehittämisessä. Hr-järjestelmistä käytössä ovat Osuma koulutusten hallintajärjestelmä sekä Oppiva verkko-oppimisalusta, jonne toimialat voivat halutessaan luoda myös omia koulutuksiaan. Osumassa on vuoden alussa otettu käyttöön korttikoulutusten ja lupien osio.

Kaupunki aloitti vuoden mittaisen yhteistyökokeilun Eduhouse Oy:n kanssa. Kaikilla Vantaan kaupungin työntekijöillä on pääsy Eduhousen verkkokoulutuksiin ja webinaareihin. Kokeilun tavoitteena on kokeilla laajaa verkkokoulutusten käyttöä koko henkilöstön osaamisen kehittämisessä vuoden ajan. Kokeilun kautta saadaan tietoa ja kokemusta verkkokoulutusten käytöstä ja niiden tarpeellisuudesta.

Saatavuusohjelman toimeenpanon tukena on vuoden 2023 ajan käytettävissä erillinen kehittämisraha, jota toimialat ovat hakeneet jonkin verran lähijohtamisen tai työyhteisöjen kehittämiseen. Kohderyhmänä erityisesti yksiköt, joilla henkilöstön saatavuushaasteita sekä heikot Kunta10-tulokset. Lisäksi Saatavuusohjelman toimenpiteinä käynnistetty kaupunkitasoisen perehdytysohjelman sekä vertaismentoirintimallin rakentaminen sekä perehdyttämisen tukimateriaalin päivittäminen. Palvelualueet saavat myös lähtöpalautteet käyttöönsä. Erityisesti varhaiskasvatuksen työntekijöiden ammatilliseen pätevytyymiseen on ohjattu omaehtoisen koulutuksen tukea kaupunkitasoisesti.

Työhyvinvoinnin ja työsuojelun arviointia ja tuloksia

Lääkärikeskus Aava aloittanut uutena työterveyshuoltokumppanina tammikuun alussa varhaiskasvatuksen ja kaupunkiympäristön alueilla. Terveystalo jatkaa toisena työterveyshuoltokumppanina muiden toimialojen kanssa. Uusi varhaisvaiheen työkalu Työkykyvalmentaja on otettu kokeiluun työterveyshuollon palveluissa vuoden 2023 ajaksi kummallakin toimijalla.

Ajalla 1–4/2023 sairauspoissaoloprosentti on 3,25 (lähde Hertta). Verrattuna alkuvuoden 2021 sairauspoissaoloprosenttiin suunta näyttää laskevalta, mikä on erinomainen asia. Tuunatun työn päivien osuus suhteessa sairauspoissaolopäiviin ajalla 1–4/2023 on ollut 0,91 prosenttia. Esihenkilön luvalla olevia sairauspoissaoloja on ollut 40 prosenttia kaikista sairauspoissaoloista.

Tiivis yhteistyö Kevan kanssa eri hankkeissa käynnistynyt ja jatkuu. Vantaan kaupunki on edelleen mukana Kevan Kestävää työelämää on julkisen alan työkykyhankkeessa, jonka tavoitteena on vahvistaa julkisen alan työntekijöiden työkykyä. Vantaa osallistuu hankkeen kahteen projektiin: Data-analytiikan palvelujen kehittäminen työkyvyttömyysriskien ennakointiin ja vaikuttavan työkykyjohtamisen tueksi sekä Digitaalinen toiminnanohjauspalvelu työnantajien työkykyjohtamisen tueksi. Lisäksi Vantaalla jatkuu vielä Kevan rahoittama Kestävä työkykyhanke, jossa kestävän työkyvyn varhaisen tuen palveluita on kokeiltu. Lisäksi Kevan kanssa on tehty yhteistyötä sairauspoissaolojen ratkaisukeskeisessä tiedon analyysiprosessissa varhaiskasvatuksessa. Tavoitteena on ymmärtää sairauspoissaolojen taustalla olevia syitä, joihin työpaikalla voidaan vaikuttaa.

Vuoden 2023 alussa otettiin käyttöön uusi päihdeohjelma Piilottelusta puheeksi. Tavoitteena on havaita päihteidenkäyttö varhaisessa vaiheessa sekä toimia kaikilla työpaikoilla yhdenvertaisesti päihdehaittojen ehkäisemiseksi. Vuosille 2023 laaditussa työsuojelun toimintaohjelman painopistealueet ovat:

1. Väkivallan, väkivallan uhan ja häirinnän torjunta,
2. ennakointi ja tapaturmien ehkäisy sekä
3. vastuullisen työkäyttäytymisen edistäminen.

Työturvallisuusjärjestelmä Tutkaan tehtyjen työturvallisuusilmoitusten kokonaismäärä pysyi lähes samalla tasolla kuin edellisen vuoden vastaavana aikana (hyvinvointialueelle siirtyneiden tekemät ilmoitukset poistettu vertailusta), mutta ilmoitusten laadussa oli suuri muutos: Uhka-väkivaltailmoituksissa lisäystä oli 66 prosenttia (3 kk / 2022: 590 kpl ja vastaava aika v. 2023: 977 kpl). Vähentyneet ilmoitukset liittyivät pääasiassa korona-altistumiseen. Eniten uhka-väkivaltailmoituksia tehnyt ammattiryhmä oli opettajat, toisena avustajat, kolmantena varhaiskasvatuksen opettajat ja neljäntenä lastenhoitajat. Kaikissa näissä ammattiryhmissä ilmoitusten määrä lisääntyi. Yleisin tapahtumapaikka ilmoituksissa oli luokkatila, toisena pienryhmätila, kolmantena aula- ja neljäntenä pihatila. Yleisin tapahtuman luonne ilmoituksissa oli raapiminen, pureminen, sylkeminen tai ruhjominen, mutta nyt ilmoituksia oli merkittävästi myös pitkäkestoisen fyysisen tai psyykkisen kuormituksen luokkaan.

VANTAAN KAUPUNGIN SUURIMMAT TYTÄRYHTIÖT

Suurimpien tytäryhtiöiden osavuosisiraportissa raportoidaan näiden toimintaa ja taloutta ajalta 1.1.-30.4.2023. Raportin tiedot perustuvat konserniohjauksen lähettämiin, yhtiöiden toimitusjohtajien huhtikuun 2023 loppuun mennessä palauttamien Targetor-raportoinnin tietoihin.

Yhtiöiden toimittamat tulos- ja tasetiedot ovat tietojen keruuhetkellä olleet vielä osin keskeneräisiä, mistä johtuen huhtikuun osalta toimitetut tiedot ovat ennusteita. Yhtiöiden kokoeroista, toimialojen- ja toiminnan erilaisuuksista sekä toimitusjohtajien toimittamien raporttien sisällöstä johtuen raportoinnissa on vaihtelua yhtiöiden välillä. Lisätietoa yhtiöistä antavat niiden toimitusjohtajat sekä konserniohjaus.

**Vantaa
Vanda**